

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
„ION HELIADE RÂDULESCU”
DÂMBOVIȚA

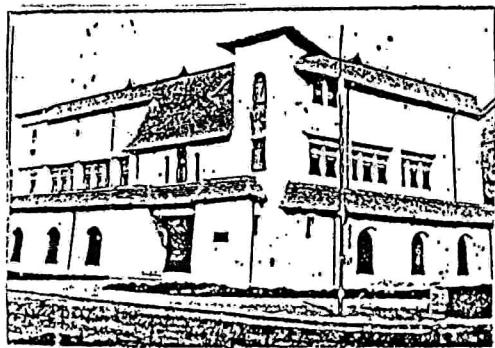
CURIER

BULETIN BIBLIOLOGIC

TÂRGOVISTE

An - V - Nr. 1(8) 1998

8

BIBLIOTECA
„ION HELIADE RADULESCU”
DÂMBOVIȚA
- buletin bibliologic -

TÂRGOVIȘTE - IUNIE 1998

An V - nr. 1(8)

ISSN: 1223-9712

Colectivul de redacție: Victor Petrescu (redactor șef), Florin Dragomir (secretar de redacție), Serghei Paraschiva, Cornel Albuleț, Minodora Gulie

S U M A R

TÂRGOVIȘTE - CONTINUITATE CULTURALĂ ÎN TIMP

Momentul 1848 în evoluția culturii și literaturii române	3
dr. Ion Haines	
Spiritul Târgoviștei în Revoluția de la 1848	7
George Coandă	
Poeti târgovișteni previzionari ai Revoluției de la 1848	9
Victor Petrescu	
Heliade și sensurile fabulelor sale	13
Iosefină Tulai	

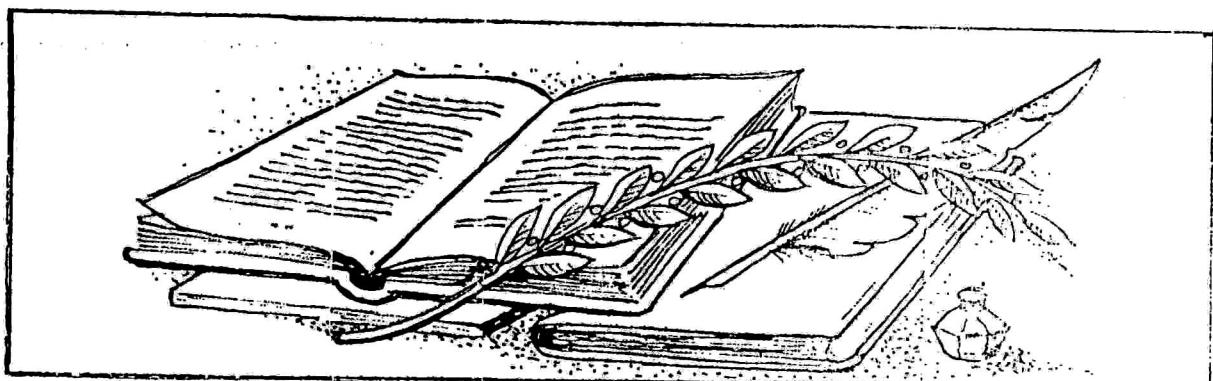
TRADITIONII BIBLIOTECARE ÎN JUDEȚUL DÂMBOVIȚA

Un inventar, din 1852, al cărților bibliotecii Școlii Naționale din Târgoviște	16
Pârvan Dobrin	

DIN VIAȚA BIBLIOTECILOR

Consecvență și diversitate	20
Emil Vasilescu	
Biblioteca și comunitatea locală	22
Dezbateră organizată de Emil Vasilescu	

DEMERS BIBLIOTECAR MODERN	
Principiile „calității totale” în domeniul bibliotecar	30
Biblioteca și tehnologiile informaționale	31
dr. Maria Moldoveanu	
Integrarea bibliotecilor în sistemele de informare și documentare ale societății informaționale	35
Agnes Erich	
Elena Târziman 	
PERFECTIONARE PROFESSIONALĂ	
Despre implementarea marketingului în activitatea bibliotecară	41
Victor Petrescu	
Cursuri de pregătire profesională - 1998	43
Florin Dragomir	
DICȚIONAR LITERAR DÂMBOVIȚEAN	
Cair, George	44
Cosmin, Radu	45
Durac, Ioan Alexandru	46
Petrescu, Ioan D.	47
Victor Petrescu	
Serghei Paraschiva	
LUCRĂRI DE SPECIALITATE	
Informarea bibliografică și documentară	48
Relațiile bibliotecii cu publicul	48
Marketing și publicitate în bibliotecă	48
Bibliografia Dâmboviței, 1995	49
Cornel Albuleț	
Lectura publică la Târgoviște	49
Emil Vasilescu	

Aniversarea a 150 de ani de la evenimentele revoluționare ale anului 1848 a prilejuit și pentru Biblioteca județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița desfășurarea unor activități culturale reprezentative care au semnificat importanța acestora pentru istoria și cultura țării noastre. În acest context s-au înscris și manifestările organizate în cadrul ZILELOR BIBLIOTECII (27-29 mai 1998) deschise cu simpozionul „Idealurile Revoluției de la 1848” în creațiile scriitorilor târgovișteni. Publicăm, mai jos, unele comunicări prezentate în cadrul simpozionului.

Momentul 1848 în evoluția culturii și literaturii române

Atmosfera ideologică și climatul moral actual nu sunt foarte prielnice unei atitudini corecte, obiective, pentru abordarea rolului culturii în pregătirea marilor evenimente istorice. Se manifestă un evident dezinteres față de trecutul nostru istoric, față de marile sale personalități, o sfidare a istoriei și ploconire cosmopolită față de Occident, care nu oferă întotdeauna adevăratele modele.

Tocmai de aceea, evocarea unor mari momente din trecutul nostru istoric este benefică din mai multe puncte de vedere, iar un asemenea moment este anul revoluționar 1848.

Revoluția de la 1848 este un eveniment de o importanță deosebită în dezvoltarea civilizației, a culturii și literaturii române, o placă turmantă a destinului nostru istoric, care a preluat un spirit al veacului, o tendință generală existentă în aproape tot spațiul european, dar care are și o motivație interioară profundă, cu rădăcini ce străbat secolele. Sunt cunoscute cuvintele lui Nicolae Bălcescu: „Revoluția română de la 1848 n-a fost un fenomen neregulat, efemer, fără trecut și fără viitor, fără altă cauză decât voința întâmplătoare a unei minorități sau mișcarea generală europeană.”

Revoluția generală fu ocazia, iar nu cauza revoluției române. Cauza ei se pierde în zilele veacurilor. Uneltitorii ei sunt opt-sprezece veacuri de trude, suferințe și lucrare a poporului român asupra lui însuși.” (Mersul revoluției în istoria românilor - 1850).

Revoluția a reprezentat un moment cheie al istoriei. Eugen Lovinescu va confi evenimentului caracterul unui punct nodal în dezvoltarea noastră și în reorientarea procesului istoric spre civilizația europeană.

Revoluția română de la 1848 a impus pe primul plan problema națională, sub cele două aspecte ale sale: *unitatea și independența*, condiții esențiale ale construirii *României moderne*. Revoluția a accelerat procesul modernizării în toate planurile: social, politic, economic și cultural.

Cultura și literatura română stau sub semnul Revoluției de la 1848. Noțiunea de „pașoptism” capătă funcții multiple, acoperind o realitate socială, culturală, literară. *Pașoptismul* este un *concept sociologic*, vizând ideea de modernizare, dar și un *concept estetic* al romantismului românesc. Eveniment de o importanță majoră în dezvoltarea civilizației, a culturii și literaturii române în momentul strălucit al romantismului, pașoptismul nu se rezumă strict la anul 1848, ci cuprinde o perioadă mult mai largă, ce debutează cu anii 1829-1830, care marchează ieșirea țărilor române de sub dominația otomană, începutul europeizării economice, și se încheie cu Unirea Principatelor.

Dezvoltarea culturală se caracterizează prin „amploarea frontului de desfășurare și rapiditatea evoluției” (**Paul Cornea**).

Procesul cultural se dezvoltă vertiginos, acum este epoca întemeierii instituțiilor naționale (școala, presa, teatrul), a înființării unor societăți culturale, a apariției personalităților reprezentative (Gheorghe Asachi, Gheorghe Lazăr, Dinicu Golescu, Ion Heliade Rădulescu, George Barițiu și alții).

Acum se pun bazele *școlii de toate gradele* în limba română, iau ființă școli normale, școli de agricultură, școli de inginerie civilă, zugrăvie, arte și meșteșuguri, pensioane pentru fete etc. „Școala domnească” din Iași se reorganizează, în 1835, sub numele de „Academia Mihăileană”, cu trei secții (filosofie, teologie și științe juridice). În 1842 î se adaugă un curs de agronomie, apoi unul de istorie națională, deschis, în 1843, de Mihail Kogălniceanu.

Colegiului „Sf. Sava” î se aduc îmbunătățiri, se înmulțesc clasele de „umanisare”, se tipărește un număr mare de manuale. După 1848, învățământul superior ia amploare: în 1856 se înființează Facultatea de Drept din Iași, în 1860 Universitatea din Iași, cu trei facultăți (Drept, Litere, Filosofie), iar în 1864 Universitatea din București.

Teatrul se organizează pe baze profesionale. Au loc primele reprezentații - în Moldova - cu pastorală *Mirtil și Hloe*, în 1816, și în Muntenia, cu tragedia *Hecuba*, în 1819.

După 1830, apar trupe teatrale (Costache Caragiale și Matei Millo). În 1840, se înființează Teatrul Național din Iași, sub directoratul lui Vasile Alecsandri, Mihail Kogălniceanu și Costache Negruzzi. În 1852, ia ființă Teatrul Național din București. Se pune problema creării unui repertoriu original și a funcției educative a teatrului, văzut ca o oglindă a realității.

Apar societăți culturale, cum ar fi: *Societatea literară*, în 1827, *Societatea filarmonică*, în 1833, *Asociația literară*, în 1845, care își propun trezirea conștiinței naționale, printr-un program complex, care viza: dezvoltarea învățământului, înființarea de teatre, editarea de ziare, stimularea literaturii originale, cercetarea folclorului și a vechilor documente, încurajarea traducerilor.

Acum se pun bazele *presei românești*. În 1829, Ion Heliade Rădulescu tipărește *Curierul românesc*, cu suplimentul literar *Curierul de ambe sexe*; în același an, Gheorghe Asachi scoate la Iași *Albina românească*, cu suplimentul literar *Alăuta românească*, iar George Barițiu editează la Brașov, în 1838, *Gazeta de Transilvania*, cu suplimentul *Foaie pentru minte, inimă și literatură*. În 1840, apare revista *Dacia literară*, sub redacția lui Mihail Kogălniceanu, care scrie celebra *Introducție*, ce se va constitui într-un adevărat manifest al romantismului românesc. Vor apărea, apoi, pe

rând: *Arhiva românească* (1840), *Propășirea* (1844), *Magazin istoric pentru Dacia* (1845), *Pruncul român*, *Poporul suveran* (1848), *România literară* (1855), *Steaua Dunării* (1855) etc.

Concluzia se impune de la sine: marea efervescență culturală a epocii, formarea unei generații de intelectuali - *generația pașoptistă* -, alcătuită din scriitori, istorici, artiști, oameni politici, uniți prin aspirații și idealuri comune, printr-o viziune coerentă asupra lumii.

Scriitorii de la 1848 au pus bazele literaturii române moderne, cu trăsături distincte, specifice. Pașoptismul este epoca de redimensionare a culturii și literaturii, a unei noi mentalități, de largire și rafinare a sensibilității, de îmbogățire a fondului de idei generale și a formelor de expresie, de diversificare și separare a ramurilor culturii, de depășire a vechii literaturi, aproape exclusiv cronicărească și de creare a unei literaturi în concepția modernă, adică având finalitate estetică.

Acum iau naștere aproape toate genurile și speciile, creându-se un stil al literaturii române.

Literatura română începe să fie o oglindă a vieții naționale, încetează de a fi o preocupare a boierilor luminați care făceau versuri de amor sau satire la adresa unor amici. Literatura se apropie de viața reală a poporului, de istorie, de viața interioară a omului, încercând să recupereze sentimentele sale mari și nobile, dar și momentele sale de criză. Adevărul și naturalețea, militantismul mesianic, mesajul, angajarea, patriotismul avântat, exaltarea vizionară, valorificarea folclorului, coexistența clasicismului, a romanticismului și realismului sunt trăsături caracteristice ale literaturii de la 1848.

Acum se pun bazele poeziei române moderne. O dată cu Ion Heliade Rădulescu se introduce un nou tip de poezie: *lirica romantică*. Atmosfera proprie poeziei noi de la 1830 se caracterizează printr-o melancolie lamartiniană.

Deceptionismul lamartinian se va modifica în poezia pașoptistă într-un sens revoluționar (vezi *Anul 1840* de Grigore Alexandrescu).

Poezia pașoptistă își va largi considerabil *aria tematică*, asimilându-și, practic, toate marile teme. Apar specii noi, cum ar fi: *meditația romantică*.

Motivul preromantic al ruinelor sau evocarea istorică devin la Vasile Cârlova, Grigore Alexandrescu, Ion Heliade Rădulescu, Dimitrie Bolintineanu, Vasile Alecsandri, Costache Negruzzî pretexts de meditație patriotică, revoluționară. Pașoptiștii descoperă *folclorul*, valoarea sa estetică. Ideea necesității folclorului e prezentă la toți. Folclorul este un model de inspirație, o adevărată matrice națională, dăr și un mijloc de propagandă: se putea demonstra Europei că literatura română e bogată și veche.

Apar atât studii teoretice (Alecu Russo, Vasile Alecsandri, Costache Negruzzî, George Barițiu) cât și opere literare care se inspiră din folclor, valorificându-l în mod creator (Vasile Alecsandri - „*Doinele*” și „*Legendele*”; Ion Heliade Rădulescu - „*Zburătorul*”).

Poezia patriotică, cetățenească răspunde necesităților momentului, încercând să slujească unui crez social și politic revoluționar („*Marșul oștirii române*” de Vasile Cârlova, „*Sila*”, „*Tiganul vândut*” de Cezar Bolliac, „*Deșteptarea României*”, „*Moldova în 1857*”, „*Dezrobirea tiganilor*”, „*Hora Unirei*” de Vasile Alecsandri, „*Un răsunet*” de Andrei Mureșanu etc.).

Speciile clasice (oda, imnul, sonetul, epopeea, fabula, epigrama, epistola, satira) se împletește cu cele romantice (meditația, elegia).

Proza cultivă și ea o mare varietate de teme și specii literare, aparținând clasicismului și romanticismului. Acum apar primele încercări de proză descriptivă, istorică și satirică, primele modele de schiță, nuvelă și, ceva mai târziu, romanul.

Proza epistolară e de obicei o schiță sub formă de scrisoare, redactată într-un stil direct și abordând o mare varietate de teme și aspecte. Ea este un pretext de a exprima deschis idei, concepții social-politice și filozofice sau atitudini de cele mai multe ori cu caracter satiric, cu privire la anumite aspecte ale realității.

Dintre reprezentanții prozei epistolare românești, cei mai importanți sunt: Costache Negrucci, Ion Ghica, Vasile Alecsandri, Mihail Kogălniceanu, Costache Negri, Alecu Russo și Ion Voinescu II.

Fiziologia e un gen la modă, cultivat sub influența lui La Bruyere și Balzac, fiind un echivalent în proză al satirei sau al fabulei. Ea îmbină observația exterioară a unui personaj cu cea a tipului pe care îl reprezintă. Ion Heliade Rădulescu (prin *Coconița Drăgana, Domnul Sarsailă, autorul*), Costache Negrucci (prin *Fiziologia provințialului*), Mihail Kogălniceanu (prin *Provîntialul la Iași*) ca și mai târziu, Nicolae Filimon (prin nuvela *Nenorocirile unui slujnicar* sau chiar romanul *Ciocoii vechi și noi*) vor ilustra această modalitate a prozei printr-o pictură realistă și satirică a caracterelor.

Descrierea de călătorii, atât a peisajului autohton, cât și de peste hotare, este un gen iubit și cultivat de scriitorii generației pașoptiste, el oferind posibilitatea de a se trata liber subiecte multiple, cu implicații politice, culturale și artistice, gen apropiat de eseu, prin care se realizează schițe de moravuri și tablouri caracteristice. Genul este reprezentat de Costache Negrucci (prin *Fragmente dintr-o călătorie*, 1837), Grigore Alexandrescu (prin *Memorial de călătorie*, 1844), Vasile Alecsandri (prin *O primblare la munte*, 1844; *Călătorie în Africa; Jurnal de călătorii în Italia*), Dimitrie Bolintineanu, care publică numeroase memoriale de călătorie atât din țară, cât și mai ales, din străinătate, fascinat de ținuturile exotice ale Orientului. Generația postpașoptistă (prin Nicolae Filimon - *Excursiuni în Germania meridională*, 1858; Alexandru Odobescu - *Câteva ore la Snagov*, 1860) va continua jurnalul de călătorie, prin largile posibilități ale genului.

Proza istorică, inaugurată în mod strălucit cu nuvela romantică *Alexandru Lăpușneanul* de Costache Negrucci, va fi bogat reprezentată, pe linia *Daciei literare*, de întreaga generație pașoptistă și postpașoptistă, prin scriitori ca: Gheorghe Asachi (*Ruxandra Doamna*, 1841; *Svirighela; Dragoș, Bogdan Voievod; Petru Rareș; Valea Albă*), Mihail Kogălniceanu (*Trei zile din istoria Moldovei*), Dimitrie Bolintineanu (*Un tiran pe tronul Moldovei, Ștefan cel Tânăr-Vodă*), Alexandru Odobescu (*Mihnea Vodă cel Rău*, 1857; *Doamna Chiajna*, 1860). Alecu Russo (în *Cântarea României*) și Nicolae Bălcescu (în *România supt Mihai-Voievod Viteazul*) îmbină meditația lirică în proză cu studiul documentat al istoriei, propunând o nouă specie literară: *poemul în proză*. Modalitatea romantică de evocare a istoriei este realizată prin antiteză între trecutul glorios și prezentul decăzut și se înscrie în tonalitatea general-patriotică de îndemn mobilizator adresat contemporanilor de a reface prin luptă gloria străbună.

Nuvela romantică se îmbină cu nuvela realistă și în operele unor scriitori ca Vasile Alecsandri (*Buchetiera de la Florența*), Costache Negruzzi (*Zoe, O alergare de cai*), Nicolae Filimon (*Mateo Cipriani, Friederich Staaps*), alături de clișeele romantice (intrigă erotică, amoruri fatale, răzbunări pasionale, melodramatism, sinucideri, atmosferă macabru, acțiune spectaculoasă, plină de neprevăzut, caracter enigmatic, teatralism, hiperbolizări etc.) apar elemente realiste, de critică socială a unor tipuri sau realități, cum întâlnim la Bogdan Petriceicu Hașdeu în nuvela *Duduca Mamuca* (1863) sau în nuvela lui Nicolae Filimon, *Nenorocirile unui slujnicar sau gentilomi de mahala* (1861).

Proza memorialistică, reprezentată de Costache Negruzzi (*Cum am învățat românește, Au mai pățit-o și alții*), Vasile Alecsandri (*Iașiîn 1844, Borsec, Balta Albă, Un episod din anul 1848*), Ion Ghica (*Scoala acum 50 de ani, Dascali greci și dascali români, Amintiri despre Grigorie Alexandrescu* etc.) se remarcă prin caracterul ocazional, prin descrierea unor locuri, personaje și întâmplări reale, surprinse cu un viu spirit de observație, cu umor și ironie, într-o construcție liberă și firească a frazei, ceea ce le dă o mare naturalețe și autenticitate.

În sfârșit apariția *romanului românesc*, gen al maturității unei literaturi, este legată tot de această perioadă și ea se explică prin trăsături specifice. Romanul românesc nu se trage din epopee, ci din „fiziologie” și din schița de moravuri. Trăsătura definitorie a noului gen literar e deschiderea spre social. În acest sens, *Ciocoii vechi și noi* de Nicolae Filimon, apărut în 1863, este considerat primul nostru roman autentic valoros, în accepția deplină a termenului.

Observații asemănătoare se pot face și în legătură cu *dramaturgia*, care se impune tot mai mult în luptă cu trupele străine, prin crearea unui repertoriu original, de factură romantică sau realistă, răspunzând comandamentelor social-politice ale momentului. Desigur, rolul lui Vasile Alecsandri, în acest sens, este imens.

Dezvoltarea ulterioară a culturii și literaturii române va confirma direcția pozitivă imprimată de pașoptism.

Dacă perioada pașoptistă a fost, aşa cum spunea Alecu Russo, „a constructorilor”, perioada imediat următoare și, mai ales, aceea a marilor clasici, a fost cea a „arhitecților”, a marilor ei valori - Eminescu, Creangă, Caragiale, Slavici, Maiorescu, care au dat strălucire literaturii române, înscriind-o în circuitul valoric european.

Conf. univ. dr. Ion Haines
Universitatea „Valahia” Târgoviște

Spiritul Târgoviștei în Revoluția de la 1848

Revoluția europeană de la 1848 - căci, în fond, de pe Sena și până la Gurile Dunării s-a manifestat o mișcare seismică amplă și dialectică, unică, a tectonicii politice continentale - a fost să însemne pentru Țările Române, aşa cum a remarcat Nicolae Bălcescu, prilejul, contextul general conjunctural, prielnic și

nu cauza. Cauzele - pentru că, și suntem nevoiți să fim de acord cu această idee -, în cazul acestor țări au izvorât din motivații revoluționare seculare dintre care, imperios obligatorii amintim: ieșirea de sub suzeranitatea otomană (Muntenia, Moldova) și de sub ocupațiile austro-maghiară (Transilvania, Bucovina) și rusească (Basarabia), ascensiunea în arena politică a burgheziei autohtone urmărind obstinat articularea unei piețe economice interne pivotând pe Carpați și pe care să se întemeieze o statalitate românească în unitate, față de un Occident european unde o astfel de piață era creată, chiar și în spațiile germanic și italian încă necoagulate în entități statale, dar beneficiind de o „national market” făurită pe baza unor uniuni vamale și comerciale, existând deja o clasă capitalistă cu tradiție ale cărei baricade, la 1848, au fost ridicate pentru extincția finală a ultimelor crampone feudale. Cauzele, deci, ale revoluției românești au fost specifice și, indubtabil, naționale.

În acea primă jumătate a veacului al XIX-lea, când intelectualitatea românească era adevarata purtătoare, ideologic, a mesajului și a standardului revoluționar - și este o certitudine, această intelectualitate burgheză, democrată, nutrită spiritual și politic, la școala franceză cu deosebire, a fost făuritoare a României moderne -, se căutau, ca justificare istorică, romantic, e drept, patriotic, necesar, simbolurile identității și redeșteptării noastre naționale, capabile să înculce în conștiința și sufletul românilor *ideea de luptă pentru independentă, pentru libertăți sociale și pentru unire/unitate teritorială*.

Și un astfel de simbol, cu valoare ambivalentă *de fundamentală stare de spirit* dar și de *mit istoric național*, așa cum este privită și astăzi, a fost Târgoviștea, evocată, de la Vasile Cârlova la Ion Ghica, de mai toți corifeii revoluției, demitizarea sa fiind egală, dacă cineva - s-ar încumeta să facă, riscând oprobriul, cu o desacralizare abuzivă.

De ce Târgoviștea un simbol și un mit național? Pentru un fapt notoriu și lesne de înțeles: fosta „cetate de scaun” domnesc a tezaurizat, istoricește, în *fîntă* să un forte și inubliabil capital de prestigiu împlinit din oțelul îndelungatei rezistențe la ingerințele externe punitive de pretutindeni, capital stâruind și strălucind, în timp, și și în imaginea celor 33 de „voievozi de Târgoviște”, unii dintre ei mari apărători - cum ar spune Eminescu - ai săraciei, ai nevoilor și ai neamului, asumându-și, deliberat, sacrificiul suprem propriu.

Cârlova clamează „*O ziduri întristate! O monument slăvit/ În ce mărime-nalta și voi ați strălucit, / Pă când un soare dulce și mult mai fericit / Își revârsa lumina p-acest pământ robit!*”, investind, totodată, „ruinurile Târgoviștei”, cu o forță magică, de „cuvinte și de idei izvor”. De asemenea, Grigore Alexandrescu se extaziază encomiastic văzând în Turnul Chindiei un zâlog emulator, „*A! facă proovedința canaltul simțiment,/ Ce-nchină vitejiei mărețul monument,/ Ce-alege pe-nălțime al nemuririi foc,/ Coloana ce odată din teara de esil/ Pe calea măntuirii ducea pe Isdrail*”. Și Heliade are, pe aceleași ruine, revelația panoramată a istoriei românilor, „*Aici îmi stau în față eroii Rumâniei/ Din Câmpulung, din Argeș, din Iași, din București,/ De la Traian și Negru, martori ai vitejiei/ Până la împilarea trufiei strămoșești/ (...) Aici Mihai cel Mare deșteaptă bărbăția,/ Steagurile destinse slobode fâlfâiesc./ Sub dânsеле el cheamă pe toată Rumânia/ Și trâmbițe răsună, vitejii semnulțesc*”. Iar Ion Ghica conchide într-o bine cunoscută sinteză, peremptorie fresca votivă: „*De la Mircea până la Vladimirescu nu este un singur nume ilustru care să nu*

fie scris cu sânge pe pământul Târgoviștei. Acolo este leagănul luptelor și al sacrificiilor patriotice”. Admirabilă recunoaștere și recunoștință întru Cetate, nu? Cu alte cuvinte, *duhul istoric al Târgoviștei*, ilustrat în relief arhitectonic de nobilul însemn heraldic național, care este columna basarabă a Turnului Chindia, a fost la 1848, aşa cum este și azi și aşa cum va fi și mâine, unul ziditor de destin în eternitatea vetrei și a Patriei române.

La un veac și jumătate de la revoluția anului 1848, lecția luptătorilor cărturari de atunci este uitată. Amintim doar evenimente și nu trăim sentimente. Păcat. Ca și atunci și acum România se află într-un moment de redeșteptare și de redefinire a identității sale naționale. Și, tocmai sentimentul patriotic este hulit azi cu „mânie proletără”. Cui îi folosește?

Ne putem adăuga la destin încă o oră astrală la acest final de veac și de mileniu. Însă, fără a fi animați de sentimentul *patriei*, al *națiunii*, al *vetrei*, sincer și nemimat de triumfalismul de sorginte naționalist comunistă, fără păstrarea perenă a miturilor fundametale, cum este și cel al Târgoviștei, ceea ce nu înseamnă a cădea în mitomanie gratuită -, putem derapa în neant. Haideți, aşadar, să ne mai lăsăm, încă o dată, înflăcărăți de duhul pașoptist al lui Alexandrescu, de duhul nemuritor al Târgoviștei simțit de poet, într-un ceas de grație, la sfânta și voievodala Mănăstire a Dealului, la acest sanctuar domnesc național: „*Precum o sentinelă pe dealul departat/ Domnește mănăstirea și zidu-i cel înalt.../ Acolo au odihnă, locaș adânc, tacut,/ Eroi ce mai-nainte mult zgromot au făcut./ Un cap îl prezidează și, dacă s-o-ntâmpla/ Cu vremea, România s-ardice fruntea sa,/ P-a Dâmboviței vale oștiri de s-or ivi,/ Ai luptelor cumplite părtași ei vor mai fi.*”

Și să dea Dumnezeu ca România să-și ridice din nou fruntea în aceste vremuri de căutare, de regăsire a Sinei sale naționale! Și să dea Dumnezeu ca Târgoviștea, în spiritul de la 1848, reîntemeietor și reînvietor, să-i fie o fericită ursită!

Lect. univ. George Coandă
Universitatea „Valahia” Târgoviște

Poeti târgovișteni previzionari ai Revoluției de la 1848

Capitală și reședință domnească timp de peste trei veacuri, Târgoviștea a fost nu numai un important centru politic, social-economic ci și unul cultural.

Aici s-a zâmislit prima carte tipărită în Țara Românească, tot aici au adăugat la tezaurul culturii noastre valori inestimabile, cărturari de seamă ai acelor timpuri ca: Matei al Mirelor, Udriște Năsturel, Antim Ivireanul, Stoica Ludescu, Radu Popescu, Constantin Cantacuzino.

Continuând această tradiție, generația Văcăreștilor pune bazele poeziei române premoderne lăsând prin Ienăchiță Văcărescu, testament generațiilor următoare: „*Creșterea limbei românești/ Ș-a patriei cinstire*”.

În prima jumătate a secolului al XIX-lea, Țările Române trec prin puternice transformări de ordin politic, social-economic, punându-se bazele unei noi orânduirii, a celei capitaliste. Noua clasă a burgheziei în ascensiune își făcea tot mai mult simțită prezența, situându-se în fruntea luptei pentru abolirea relațiilor feudale, pregătindu-se pentru a prelua puterea.

Aceste evenimente, creează o efervescentă a celei mai înaintate părți din intelectualitatea românească, care se angajează deschis pe calea susținerii reformelor cu caracter burghezo-democratic.

Idei patriotice ca: evocarea trecutului istoric, dezvoltarea învățământului și a teatrului în limba națională, idei cu puternic caracter militant, își fac loc în operele unora dintre cei mai reprezentativi scriitori ai generației denumită simbolic „pașoptistă”: Ion Heliade Rădulescu, Dimitrie Bolintineanu, Grigore Alexandrescu, Vasile Alecsandri, Nicolae Bălcăescu, Cezar Bolliac, Mihail Kogălniceanu.

Un rol deosebit îl joacă în acest curent de luminare și ridicare spirituală a poporului reprezentanții poeziei târgoviștene: Iancu Văcărescu, Ion Heliade Rădulescu, Vasile Cârlova și Grigore Alexandrescu.

Iancu Văcărescu, urmând tradiția înaintașilor săi, desfășoară o bogată activitate pe tărâm cultural, fiind unul din promotorii deschiderii școlii de la Sf. Sava, a lui Gheorghe Lazăr, militând pentru promovarea teatrului în limba națională, entuziasmul lui cu prilejul reprezentării primei piese în limba română (“Hecuba” jucată pe scena de la „Cișmeaua Roșie”) traducându-se în versuri pline de patriotism:

*„V-am dat teatru, vi-l păziți
Ca un lăcaș de muze;
Cu el curând veți fi vestiți
Prin vesti departe duse.
În el nărvuri îndreptați
Dați ascuțiri la minte
Podoabe limbii noastre dați
Cu românești cuvinte”*

Colaborează cu Heliade, la crearea „Societății Filarmonice” și a „Asociației literare”, societăți cu profund caracter politic, militant, care au contribuit la pregătirea din punct de vedere ideologic a Revoluției de la 1848. Poezia sa cuprinde numeroase accente de fierbințe dragoste față de patrie, de încredere în viitorul său: „*La pravila țării*” (scrisă în 1848) este semnificativă în acest sens:

*„Ah! de-ar putea-ne dobândi
Și câte-avem pierdute!
Atunci ce duhuri n-ar gândi!
Ce guri ar mai fi mute?
Atunci s-acest Corb sărman
Iar Acvilă s-ar face;
S-ori ce Român ar fi Roman
Mare-n război s-în pace”*

Poezia „*Bunavestire*” scrisă după Revoluția de la 1821, sesizează profundele prefaceri prin care trece țara, îndemnând pe contemporani să iubească „mărirea de români”:

*„Iubiți mărirea de români, cinstiți acest sfânt nume
Și a-l cinsti îndatorați prin fapte mari pre lume
Voi duh aveți curând să fiți orice, puind silință
D-ostași, plugași și învătați acum e trebuință”*

Salutând „reînființarea miliției naționale, în anul 1829” în „Marșul românesc”, Iancu Văcărescu este prin poezia „La Milcof”, scrisă în 1830, unul din primii poeti care militează pentru unirea celor două Țări Române:

*„De unde-ți vine numele, părâu fără putere,
Ce despărțirea neamului tu îndrăznești a cere?
Milă-nceputu-ți, Milcof sec, de va să-ți dobândească!
Sfârșitu-ți va, lumea oftând, în veci să te urască
Despreuire frații dau puteri-ți nensemnat!!
Căci, despărțit ori depărtat, fratele e tot frate”*

Continuând tradiția poeziei politice, angajate, ce vibrează la marile evenimente ale epocii, Vasile Cârlova, talentat poet, considerat unul din primii poeti moderni ai literaturii române, dispărut prematur, marchează prin „Ruinurile Târgoviștei” și „Marșul oștirii române”, începuturile poeziei patriotice și sociale, angajată în deviza, devenită celebră mai târziu, în timpul revoluției: „egalitate, dreptate, frăție!”.

În spiritul romantic al epocii, ruinele Târgoviștei, ce au strălucit cândva într-o înaltă mărire, oferă poetului prilej de meditație, dar și de încredere:

*„Deci priviți, ruinuri! cât voi vedea pământ,
Să viu spre mângâiere, să plâng p-acest mormânt,
Unde tiranul încă un pas n-a cutezat,
Căci la vederea voastră se simte spăimântat”*

„Marșul oștirii române” este o poezie manifest, militând pentru trezirea sentimentelor patriotice în inimile tinere ale contemporanilor poetului:

*„Ce privire dulce mie! Steagul fâlfâie în vânt,
Armele lucesc, veriunde, slava ieșe din mormânt,
Tinerimea îndrăzneață,
Mândră, falnică, măreață,
Ușor calcă pre pământ.*

.....
*Arma iată că lucește,
Slava iată că zâmbește,
Corbul iată s-a-nălțat!”*

Ion Heliade Rădulescu, ca și Grigore Alexandrescu de altfel, se alătură acelora care smulg poezia românească din conventionalism dându-i culoare, conținut, formă de exprimare, modernizând-o. Pe bună dreptate numit de George Călinescu „părintele literaturii române”, pentru a-i arăta meritele incontestabile pe tărâmul culturii, în dezvoltarea învățământului și teatrului în limba română, a activității tipografice, el a fost cea mai prestigioasă personalitate a culturii din prima jumătate a veacului trecut. Poezia sa, cu puternice accente patriotice și moralizatoare, vine să întregească complexa-i personalitate. Poezii ca: „Sonet”, „La anul 1830”, „Oda asupra aniversării de 2 septembrie 1829”, publicate pe foi volante, sunt pătrunse de idei înaintate, ca de exemplu cea a descrierii sugestive a războiului, prezentat ca un flagel, prima de altfel în poezia românească:

„Soarele tot deodată risipind
 roșu-n senin
 Cu o groază luminează locul
 cel de cărnuri plin,
 Și galbenă a sa rază strecurându-s-aici jos,
 Desface râuri de sânge ochiului
 cel fioros
 Trupuri, arme sfărâmate, coifuri,
 steaguri, mădulari,
 Grămezi de morți peste ele,
 sub ele după-ntâmplări”

Din „Cântarea diminetii” răzbate ideea înălțării spre o nouă slavă strămoșească, cea a unirii tuturor elementelor progresiste pentru a clădi un nou viitor:

„Din slova strămoșească
 De am căzut, ne nață;
 De am uitat, unirea
 Ce-i întărea în toate,
 Acum ne fă uniți.
 Să stim c-avem dreptate,
 Să stim ce, cine suntem,
 Ș-așa să nu se uite
 O nație slăvită
 Ce-am fost și ce-om fi noi”

Prin poezia sa „Anul 1840” (publicată în „Dacia literară”), Grigore Alexandrescu aduce cea mai valoroasă contribuție la promovarea în conștiință a ideii că omenirea se află la o răspântie a evoluției sale. Este de asemenea o poezie manifest, care prevêtește parcă desfășurarea evenimentelor de la 1848, având o nobilă încredere, într-un viitor mai bun:

„A lumii temelie, se mișcă se clătește,
 Vechile-i instituții se șterg
 s-au ruginit.
 Un duh fierbe în lume, și omul
 ce gândește
 Aleargă către tine, căci vremea
 a sosit”

Tema romantică a ruinelor e întâlnită de asemenea și la Grigore Alexandrescu, el transformând-o, dându-i semnificații profund patriotice, prin meditația asupra istoriei patriei, asupra propășirii viitoare a națiunii. Astfel „Trecutul. La mănăstirea Dealu”, „Adio. La Târgoviște”, „Umbra lui Mircea. La Cozia” depășesc meditația contemplativă, în același decor romantic grefându-se numeroase idei înaintate. De pildă, figura legendarului Mircea, cea a Oltului, devin reprezentative pentru întreaga istorie a neamului românesc pe aceste meleaguri:

„Mircea! îmi răspunde dealul; Mircea! Oltul repezează
 Acest sunet, acest nume valurile-l priimesc,
 Unul altuia îl spune; Dunărea se-nștiințează,
 S-ale ei spumate unde către mare îl pornesc.”

*Sărutare, umbră veche! priimește-nchiniaciune
De la fiii României care tu o ai cinstit:
Noi venim mirarea noastră la mormântu-ți a depune;
Veacurile ce-nghit neamuri al tău nume I-au mărit”*

Prin ceea ce au creat mai bun, scriitorii târgovișteni din prima jumătate a secolului al XIX-lea, contribuie la triumful ideilor progresiste, la pregătirea din punct de vedere ideologic a Revoluției de la 1848, alăturându-se celor care s-au făcut exponentii idealurilor naționale, demonstrând prin faptele lor că: „revoluția generală fu ocazia, iar nu cauza revoluției române. Cauza ei se pierde în zilele veacurilor. Uneltilor ei sunt optsprezece veacuri de trudă, suferințe și lucrare a poporului român asupra lui însuși” aşa cum a caracterizat-o în mod strălucit, Nicolae Bălcescu, unul din strategii și martirii ei.

Victor Petrescu

Heliade și sensurile fabulelor sale

Domiile regulamentare au instituit în țările române un regim sever, cenzural pentru orice manifestare de gândire liberală. Telurile politice s-au împătit cu cele culturale. S-a declanșat un spirit activ în rândurile cărturarilor. Reprezentant de seamă a fost Heliade, agent neobosit al modernizării culturii române. „De-a lungul a aproape trei decenii, între 1821-1848, îl găsim pe Heliade în toate răspândiile culturii, inițiator prodigios și exponent dintre cei mai reprezentativi ai epocii de Renaștere națională. Numele său e indisolubil legat de înființarea primei gazete românești pe teritoriul Principatelor - „*Curierul românesc*” (1829), de consolidarea învățământului secundar deschis de Lazăr, de trecerea spre profesionalizare a activității teatrale, de normarea limbii literare, de traducerea câtorva mari autori ai literaturii universale: Dante, Ariosto, Tasso, Boilleau, Milton, Voltaire, Rousseau, Lamartine, Byron etc., în fine, de descoperirea celor mai de seamă talente ale poeziei muntene dinainte de Eminescu: Cârlova, Alexandrescu, Bolintineanu.”⁽¹⁾

Epoca lui Heliade este o epocă de inițiere a operei de traducere, este o epocă în care se pun bazele teatrului în limba română, în care apar societăți literare și se dezvoltă școala românească, se stimulează gândirea originală în științe și spiritul gazetăresc. Literatura se manifestă în sens cu politica, istoria. Scriitorii sunt și oameni politici. Ei determină formarea unui public receptiv și integrat în relația scriitor-mijloc de-a tipări-public.

După legiferarea cenzurii lui Kiseleff, nevoie de exprimare și acțiune a crescut. Împiedică să se manifeste deschis, spiritele angajate în luptă fac uz de parbole, apeleză la fabulă și alegorie, ca forme voalate de a spune adevărul, cum spunea cu amărăciune un contemporan al lui Heliade: „Socotesc că putem zice, fără să ne îndoim,/ Că e prea bun pentru fabuli veacul în care trăim.”⁽²⁾

Poeții de frunte ai epocii, Ion Heliade Rădulescu, Grigore Alexandrescu, Alecu Donici, Vasile Alecsandri, Dimitrie Bolintineanu desfășoară în fabulă aproape întreaga problematică a momentului. Prin aceștia, fabula va cunoaște un proces însoitor, cu valențe multiple.

Fabula română devine politică și socială. Dacă rămâne datoare față de fabula lui La Fontaine sau Krâlov în ceea ce privește tehnica dramatică și morala cu valoarea practică imediată, ea este particulară prin expresia ascuțită a mentalității și relațiilor social-politice contemporane: oportunismul, demagogia liberală, preocupările sterile în clișeul vieții mondene, intruziunea capitalurilor străine, protectoratul țarist, corupția, jaful guvernantilor etc.

Spiritul pamfletar al lui Heliade, neegalat în epocă, va fi atins mai târziu de Tudor Arghezi. Expressia corosivă a limbii fruste, violente a fabulei sale este neînertătoare. Replicile, gesturile personajelor sale sunt definitorii pentru tipurile sociale și politice ale vremii. Dialogul transformă fabula într-o mică scenetă, dinamica ei asigurând un veritabil comic de limbaj, dar și de situație.

Pentru redactarea fabulelor sale, Heliade a recurs la autori francezi mari și mărunti: La Fontaine, Lachambaudie, J.P.G. Viennet. Datoria față de ei ține de tehnica artistică: dramatizarea narării. În schimb a depășit morala preceptelor universale a fabulelor acestora, creând o morală cu valoare practică imediată. Lumea necuvântătoarelor este pusă în scenă în situații tipice mentalităților și relațiilor sociale și politice contemporane. Manevrele de dejucare a evenimentelor sunt mascate de o gesticulație și o declarație prea asidue în favoarea noului, fanfaronada liberalismului reprezentând o temă predilectă. În fabula *Un muieroi și o femeie* atinge grotescul: „Ce cu gândul n-ai gândi!/ Vorbea și de libertate;/ Ce prin cap nu ți-ar plesni!/ De dreapta nepărtinire,/ De buna vecinătate,/ De-nfrâtere, de UNIRE!/ Mai avea și-o gușă mare./ Și la ceartă,-ncăierare,/ Hârâia și spumega,/ Limba singură-și mușca,/ Toată vorba deșira...”³ Sau surprinzând acte injustițiere săvârșite în numele dreptății: „...Îți spui, drept datorie,/ Că noi, câteva fiare, avem tovărăsie,/ Dreptatea să cunoaștem, curând să dezrobim/ Juvinii, dobitoace și slobozi să trăim./ În astă eterie ce pravili mari gătește,/ Un lup cu coadă lungă, vestit republican,/ În sfaturi prezidează, înduplecă, -ntărește,/ Încât i s-a dus vestea acestui gâligan./ Eu viu ca să-ți propunem a te uni cu noi.”⁴ Nu este iertat nicăi protectoratul țarist: suveranul vultur își încalcă jurământul și îngădăi puii bufei (*Vulturul și bufă*). A tipărit pe foi volante un curajos protest împotriva concesiunii unei mari exploatare miniere de către inginerul rus Trandafilof de la domnitorul Gheorghe Bibescu, fapt care ar fi atras după sine pătrunderea coloniștilor ruși în anumite puncte ale țării. Aluzia la necazurile produse printre flori de trandafirul cu of în coadă este străvezie: „Of! încocaci, of! încolo,/ Of! grădina răsună.”

Dacă în alte fabule susține polemica dintre el și contemporani (Grigore Alexandrescu) ori luptă împotriva slavofililor, a străinismului în limbă, totuși preponderență o au fabulele politice.

Dialogul imprimă dinamism scenei, limbajul are savoarea unei veritabile satire prin expresia populară și familiară:

„Bă lupul și donoare cu dinții se ținea,/ Și până la candoare și vulpea întindea./ De-acesta talmeș-balmeș din ambe părți tuna,/ Spelunca de cicane de uiet răsună/ Bătea cu laba lupul, pe hoața fulgeră,/ Sărea, țipa și vulpea „calumnie!”

striga./ Și iarăși la martiriu, și iar la libertate,/ Și iarăși la onoare, și iar la veritate” (*Areopagiul bestielor*). Înfruntarea dintre cele două animale dezvăluie minciuna, înșelătoria, frazeologia politicianismului veros al conducătorilor.

În fabula *Un muieroi și o femeie* muieroiul liberal, prezent peste tot, cunoscător de jocuri de societate și alte lucruri de seamă, își pune mâinile în șold, apostrofându-și vecina neștiutoare: „Au ca mine ești tu, sluto?/ Au ca mine ești tu, muto?/ Uscătivo,/ Costelivo,/ Exclusivo!/ Stai închisă, mototoală,/ Suflă-n foc și bagă în oală(...)/ Îngălato,/ Dezmățato,/ Uscătivo,/ Costelivo,/ Exclusivo!”.

Apropiera lui Heliade de această specie s-a produs datorită inclinării spiritului său spre satiră, dar și pentru că avea cunoștințe bogate în ceea ce o privește. Fabulele lui, mai mult decât la ceilalți, au pronunțat caracter politic. În note așezate la sfârșitul lor menționa evenimentul sau personajul politic vizat. A dramatizat, folosind din plin recuzita comicului de situație și de limbaj, ironia incisivă, convertind fabula în pamflet. Versul lui este precipitat de satira dezlanțuită în invectivă, violență de limbaj este impusă de vehemența atacului, fabula lovind fără cruce. Polemist viguros, pamphletar energetic, Heliade se înscrie în descendența cronicarilor munteni, prefigurându-l pe Tudor Arghezi.

Note:

- 1) Paul Cornea. *Oamenii începutului de drum*, Editura „Cartea românească”, București, 1974, p. 84;
- 2) Grigore Alexandrescu. *Poezii. Proză*. Antologie, prefață și tabel cronologic de C. Mohanu, Editura Ion Creangă, București, 1980, p. 112;
- 3) Ion Heliade Rădulescu. *Opere*, vol. I, Ediție critică de Vladimir Drămba, cu un studiu introductiv de Al. Piru, *Un muieroi și o femeie*, Editura pentru literatura, București, 1967, p. 227;
- 4) *Calul, vulpea, Iupul*, op. cit., p. 73,

Iosefina Tulai

Prof. Școala Normală Târgoviște

**UN INVENTAR, DIN 1852, AL CARTILOR BIBLIOTECII SCOLII
NATIONALE DIN TARGOVISTE**

La 13 iulie 1883 avea loc deschiderea cursurilor Școlii Naționale din orașul Târgoviște condusă de prodigosul dascăl Mihalache Drăghiceanu.

În cadrul acestei instituții lăua ființă în anul 1840, o bibliotecă ce avea să joace, o bună perioadă de timp, rolul de bibliotecă publică a orașului. Un inventar al cărților aflate aici a fost întocmit, la 13 decembrie 1852, de către fruntașul târgoviștean Nicolae Chirculescu, membru al Sfatului orășenesc și de către profesorul Alexandru Poenaru, pe care-l redăm mai jos. El a fost transcris din originalul chirilic, păstrându-se întocmai caracteristicile textului și prescurtările cuprinse în acesta. Documentul se află în fondul Primăria orașului Târgoviște, dos. 92/1852, păstrat la Direcția Județeană Dâmbovița a Arhivelor Naționale.

R E G I S T R U
de cărțile aflate în biblioteca școalei din Târgoviște
1852 decembrie 13

No. bibliotecii	No. hârtiilor cu care s-au primit	Data trimiterii	Titlu cărților și numele autorilor sau traducătorilor	Trupuri	În volume
1.	318	1840 decemv. 9	Istoria lui Napoleon, trad. de Serdaru Geanolu	1	1
2.	7533	1841 septembrie 19	Gramatica vornicului Golescu	1	1
3.	"	"	Mapamond în grecește în 4 bucăți	1	1
4.	385	octombrie 29	Întâmplările lui Telemah, trad. de Gr. Pleșoianu	1	2
5.	"	"	Mitologie, trad. de Stanciu Căpățaneanu	1	1
6.	"	"	Engospion de aur, Trad. de Gr. Pleșoianu	1	1
7.	"	"	Cronicul Moldov-României tr. de D. Cantemir	1	2
8.	"	"	Văduva vicleană, trad. de Costache Moroiu	1	1
9.	"	"	Înaintarea și căderea idolatriei de Apolon	1	1
10.	"	"	Dracul schiop, trad. de d-na Sâmboteanca	1	1
11.	"	"	Lord Biron, trad. de I. Eliad	1	1
12.	"	"	Eliada lui Omer, trad. de C. Aristias	1	4
13.	"	"	Filosofia lui Enechie, trad. de Efro Poteca	1	1
14.	"	"	Gazeta Teatrului Național	1	1
15.	"	"	Sicilianul sau anuarul zugravului de S. Burchi	1	1
16.	"	"	Vicleniile lui Scapin, trad. de C. Rastil	1	1
17.	"	"	Amfitrion, trad. de I. Eliad	1	1
18	"	"	Jilbla, trad. de S. Marcovici	1	2
19	"	"	Sgârcitul, trad. de I. Roset	1	1

20	"	"	Aloiu înflorit, trad. de I. Văcărescu	1	1
21	"	"	Aritmetica lui Francher, trad. de I. Eliad	1	1
22	"	"	Regulu, trad. de I. Văcărescu	1	1
23	"	"	Epistolariu, trad. de C. Domnescu	1	1
24	"	"	Junețea lui Carol II, trad. de I. Voinescu	1	1
25	"	"	Triumful amorului, tr. de Vintelhalder	1	1
26	"	"	Scrările lui Caragiali	1	1
	"		suma din urmă	26	32
27	"	"	Enşirud, trad. de banul Al. Filipescu	1	1
28	385	1841 octombrie 29	Starea Moldov-României din engl. de un anonim	1	1
29	"	"	Calătoria vornicului Golescu	1	1
30	"	"	Gheografia de Iosif Geniliu	1	1
31	"	"	Colecțiu din scrările lui Eliad	1	1
32	"	"	Estela pastorală, trad. de C. Strat	1	1
33	"	"	Poeziile lui Paris Munuleanu	1	1
34	"	"	Gemenii din Bergam, trad. de I. Florescu	1	1
35	"	"	Cruciații, trad. de C. Leca	1	1
36	"	"	Astronomie populară, trad. de A. Ruf	1	1
37	"	"	Alcira, trad. de Gr. Alexandrescu	1	1
38	"	"	Nopțile lui Iung, trad. de S. Marcovici	1	1
39	"	"	Prețioasele, trad. de I. Ghica	1	1
40	"	"	Don Chișot, trad. de I. Ghica	1	1
41	"	"	Șteful nerod, trad. de I. Nițescu	1	1
42	"	"	Bărbatul cel bun, trad. de I. Eliad	1	1
43	"	"	Eliazar și Naftali, trad. de Gr. Alecsandrescu	1	1
44	"	"	Atanasie cel Mare	1	1
45	"	"	Curierul de ambe sexe, part. I, de I. Eliad	1	1
46	"	"	Cuvânt zis de esc. sa ghener. Kisilef în franțoz	1	1
47	"	"	Vitejile lui Mihai, trad. de Teodor Eliad	1	1
48	"	"	Almanah literal pe anul 1839	1	1
49	"	"	Cuvintele episc. Mimiat, tr. de Eliade	1	1
50	"	"	Adaos literal de idem	1	3
51	"	"	Elemente de filosofie morală, tr. de Golescu	1	1
52	"	"	Datorile anului creștin	1	1
53	"	"	Lucrările Soțietății Filarmonice	1	1
54	"	"	Saul, trad. de C. Aristia	1	1
55	"	"	Iulia sau Noua Eloisă din Gh. Ruso	1	1
56	"	"	Din poeziiile lui I. Văcărescu	1	1
57	"	"	Angelo, trad. de C. Negruți	1	1
58	"	"	Mic curs de morală	1	1
59	67	1842 ianuar. 2	Patru cuvinte morale	1	1
60	"	"	Condica comercială	2	1
61	"	"	Istoria elementară Repei		
			suma din urmă	65	69
62	"	"	Condica lui Ipsilante	1	1
63	138	1843 martie 20	Bochetul, traducție de I. Voinescu	1	1
64	490	octombrie 5	Crucea de lemn sau consolația în nenorociri	2	1
65	"	"	Lădița, trad. de Petrache Nenișor	2	1
66	"	"	Pavel și Virginia în grecește de B. Picoul	2	1
67	"	"	Belisarie, trad. de S. Marcovici	1	1
68	"	"	Gramatică în limba eleno-română de Ioanid	1	1

69	"	"	Preziile lui Chesar Boliac	1	1
70	591	decembrie 6	Imerometrul	4	1
71	245	ianuar. 3	Vocabular franțesco-românesc	1	2
72	"	"	Istoria Tării Românești de Aron	1	3
73	"	"	Gheografia lui Iosif Geniliu, mică	1	1
74	"	"	Mecanica populară de A. Marin	1	1
75	"	"	Manual de aritmetică de idem	1	1
76	"	"	Prescurtare de istorie sacră de ecclisiarh Ioan	1	1
77	"	"	Învățătură pentru prăsitu și căutarea vitelor	1	1
78	754	noiemvrie 15	Oglinda înțelepciunii de doctorul Ștefan	2	1
79	"	"	Dialogurile lui Focion de S. Marcovici	2	1
80	"	"	Douăzeci coale de istorie a lui Sincai	1	2
81	Cu mai	multe adrese	Douăsprezece broșuri din Educația mamelor de familie cu adaos din Clotilda tradusă de D. Negulici	1	12
82	449	1845 septembrie 16	Paralelism între Alexandru cel Mare, Iulie Chezar și Mihai cel Mare de A. Zane	3	1
83	507	octombrie 30	Urmarea lui Hristos de Munteanu trad.	2	1
84	789	decembrie 27	Principe de agricultură de I. Penescu	2	1
85	250	martie 18	Campanatorul de la St. Paul, trad. de Teulescu	3	1
86	462	aprilie 29	Francesca de la Rimini, trad. de S. Marcovici	3	1
87	911	iulie 29	Radu VII de la Afumaj, trad. de Ștefan Andronic	1	1
88	24	ianuarie 13	Poeziile lui Catina	3	1
89	230	aprilie 21	Zoe, dramă de "	1	1
90	"	"	Școala femeilor	1	1
91	"	"	Magazin istoric al Daciei	1	3
92	465	ianuar. 17	Prietenul tinerimei	1	1
93	525	iulie 3	Meropa, trad. de Gr. Alecsandrescu	4	1
			suma din urmă	116	118
94	772	septembrie 5	Epistolariu de Donescu	1	1
95	1101	1848 noiemvrie 25	Preziile lui Chesar Boliac	2	1
96	772	sept. 5	Secretarul intim, trad. de Ștefan Andronescu	1	1
97	7	1848	Idem, ale lui Alexandru Pelimon	3	1
98	"	"	Idem, ale lui Gr. Alecsandrescu	2	1
99	74	martie 4	Filip și Orest, trad. de S. Marcovici	3	1
100	148	april. 8	Maria, novelă, trad. de Negrulici	3	1
101	"	"	Guliver parte I-de idem	1	1
102	295	"	Corina sau Isalia, trad. de I. Voinescu	1	1
			Acestea s-au primit de la suptiscălitul la redeschiderea școalei și de atunci s-au trimis cele următoare:		
103	630	1851 iulie 2	Învățătorul primar, trad. Brezoianu	2	1
104	"	"	Macabei sau luarea Ierusalimului	2	1
105	"	"	Cursul dreptului român civil de I. Bârbătescu	1	8
106	"	"	Cursul dreptului comercial de C. Petrovici	3	1
107	"	"	Minunile naturii	2	1
108	"	"	Practica medicală de doctorul Ștefan	2	1
109	"	"	Agricultură universală, trad. de Brezoianu	2	1

110	"	"	Curs elementar de agricultura de idem	2	1
111	"	"	Prințesa de Clermont de idem	2	1
112	"	"	Leon Leoni, trad. de A. Rahtivanu	2	1
113	"	"	Paul și Virginia, trad. de A. Pelimon	3	1
114	"	"	Studentul didactic	5	1
115	"	"	Fiul mazilului de A. Pelimon tradus	3	1
116	"	"	Omul din Lamartine, trad. de idem	3	1
117	1265	octombrie 15	Canoanele sfintilor apostoli și sfintelor soboare în limba grecească de G.A. Rali și M. Patli	1	2
118	1280	septembrie 20	Albumul oștirii românești N. Chirculescu A. Poenaru	2	1
			suma din urmă	topuri 170	volum 151
119	668	1853 ian. 20	Minunile naturii, noa ediție	1	3
				171	151

Peste tot trupuri de deosebite carti una suta șaptezeci și una s-au dat în primirea on.
Magistrat.

1853 septembrie 15

A. Poenaru

Prof. Pârvan Dobrin
Direcția Județeană Dâmbovița
a Arhivelor Naționale

Consecvență și diversitate

N e-am obișnuit de mulți ani, ca la cumpăna dintre primăvară și vară să ne reîntâlnim pe meleaguri dâmbovițene cu frumoase și deosebit de atractive manifestări ale culturii scrise. Într-o apreciere sentimentală, dar nu numai, am fi îndreptățiti să spunem că numai aici, în leagănul tiparului românesc, al unei adevărate pleiade de scriitori care au impus „Școala de la Târgoviște”, se puteau produce asemenea evenimente cu extinsă semnificație națională. Acestea nu se împlinesc însă de la sine, nu sunt fenomene naturale, ci sunt rezultatul activității unor oameni și a unor instituții culturale atașate spiritualității dâmbovițene, preocupate să le mențină vii în memoria oamenilor. Rolul de inițiator, în egală măsură de organizatori, și l-a asumat Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu”, ai cărei specialiști au știut să atragă la asemenea acțiuni tot ce are mai bun Dâmbovița și, printr-un concurs de simpatie, personalități culturale din Capitală sau din alte zone ale țării.

Anul acesta, Zilele Bibliotecii, genericul sub care se desfășoară manifestările, au reunit pe durata a trei zile, între 27-29 mai, numeroși profesioniști ai cuvântului scris: bibliotecari, profesori, istorici, cercetători din diferite domenii în jurul unui program amplu, divers și atractiv. Pentru început, revista „Biblioteca” a organizat coločviul **Biblioteca și comunitatea locală**, dezbatere profesională la care au participat bibliotecari din biblioteca județeană, bibliotecile orășenești, comunale și școlare dâmbovițene. Pe cât de animată pe atât de utilă pentru toți participanții, dezbaterea a adus la „rampa” exprimări publice opinii mai puțin cunoscute, venite de la cei ce fac în concret munca de bibliotecar în condiții nu totdeauna ușoare.

După încheierea coločviului a avut loc deschiderea oficială a manifestărilor de către directorul Bibliotecii Județene, prof. Victor Petrescu, care în cuvântul său a adresat calde urări de bun sosit participanților. Din partea Prefecturii Dâmbovița a transmis un salut prof. Gavriel Păunescu. Momentul inaugural a fost urmat de manifestarea principală a primei zile, simpozionul **Idealurile Revoluției de la 1848 în creația scriitorilor târgovișteni**, prilejuit de împlinirea a 150 de ani de la eveniment. S-au prezentat comunicări științifice de către cadrele didactice universitare și liceale: lector George Coandă, conferențiar dr. Ion Haineș, prof. Victor Petrescu, prof. Iosefină Tulai, doctorand Gabriela Nițulescu. La discuții a participat și Emil Vasilescu, din partea revistei „Biblioteca”. Comunicările, ca și discuțiile pe marginea acestora, au fost urmărite cu mare interes de toți cei prezenți în holul Bibliotecii județene.

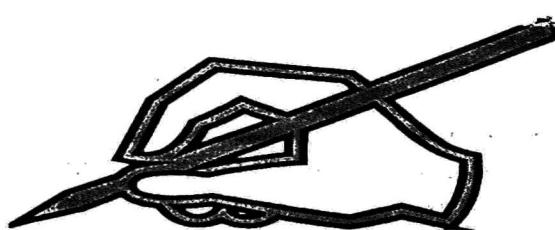
Ziua următoare, manifestările au început în comuna Puchenii Mari, prin atribuirea denumirii „Gheorghe Tomozei” bibliotecii comunale. Astfel, pe frontispiciul unei noi instituții publice se află numele unui alt scriitor, care a impus în literatura națională un sunet propriu, inconfundabil. Reveniți la Biblioteca județeană, participanții au continuat cu un dialog profesional: **Locul și rolul bibliotecii publice în Societatea informațională**, moderat de prof. Victor Petrescu. Și-au dat concursul: Erich Agnes, Ileana Faur, Sorina Niță, toți de la Universitatea „Valahia”, Madelena Ancașu, Cătălina Simion de la Biblioteca Județeană, care au prezentat preocupările dâmbovițene legate de informatizarea bibliotecilor.

A urmat Salonul editorial dâmbovițean, unde s-au prezentat lucrări apărute în editurile târgoviștene: *Macarie*, *Domino*, *Bibliotheca*.

Ultima zi a debutat cu masa rotundă: **Tiparul târgoviștean în cultura națională**, prilejuită de împlinirea a 490 de ani de la apariția Liturghierului Macarian, 480 de ani de la Învățăturile lui Neagoe Basarab și 440 de ani de la tipăritura lui Coresi, Triodul Penticostar. Au participat: lector dr. Gheorghe Buluță, Universitatea București, doctorand Gabriela Nițulescu, prof. Victor Petrescu și Serghe Paraschiva. Cu acest prilej, conf. dr. Constantin Schifirneț a prezentat lucrarea **Cultura scrisă la români**, de Gheorghe Buluță, după care a avut loc întâlnirea cu scriitorul Alexandru George. În finalul celor trei zile, la Biblioteca comunala Gura Șuții a avut loc un schimb de experiență cu tema: **Atribuții, competențe și responsabilități ale bibliotecilor publice în relațiile cu utilizatorii**. Moderator, Florin Dragomir, de la Biblioteca județeană; participanți bibliotecari din bibliotecile comunale.

Zilele bibliotecii târgoviștene, prin care se marchează anumite evenimente, se prezintă diferite personalități ale scrisului sau lucrări editate de-a lungul timpului, și au extins anul acesta în mod evident aria de interes spre aspecte specifice ale bibliotecilor publice, cu accent deosebit pe evaluarea activităților în bibliotecile mici, comunale sau orășenești, care au astfel posibilitatea de a se afla mai mult în atenția publică, de a-și putea prezenta cărțile de vizită cu părțile bune, dar mai ales cu dificultățile de tot felul, rămase până acum fără răspuns. Biblioteca județeană face un gest necesar de susținere a bibliotecilor mici, prin promovarea problematicii lor specifice în cercul mai larg al schimbului de opinii actual, în atenția forurilor de decizie locale și județene. Pasul semnificativ făcut anul acesta are toate şansele să devină tradiție, cu efecte din cele mai bune pentru funcționarea bibliotecilor și creșterea contribuției lor la procesul educațional și informațional modern.

Emil Vasilescu
Redactor șef al revistei „Biblioteca”

Biblioteca și comunitatea locală

Miercuri 27 mai a.c., la sediul Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița s-au desfășurat lucrările colocviului revistei noastre: *Biblioteca și comunitatea locală*. Reluate după un interval temporal destul de mare, colocviile revistei se desfășoară pentru prima oară în afara localității de reședință, la inițiativa și cu sprijinul bibliotecii din Târgoviște. Tema aleasă este o premieră atât pentru noi, cât și pentru cercetarea biblioteconomică prin faptul că participanții nu mai sunt ca în alte dezbateri specialiști cu solidă pregătire teoretică, ci bibliotecari din biblioteci comunale și orașenești, practicieni ai unei unice profesii, dar cu condiții de exercitare diferite. Pe de altă parte, experiența dâmbovițeană se sprijină pe câteva date obiective: din cele 76 de comune, în 73 lucrează bibliotecari cu normă întreagă și numai în 3 localități cu o jumătate de normă. Mai mult, Biblioteca județeană menține o strânsă legătură cu bibliotecile orașenești și comunale, cărora le oferă asistență de specialitate și susținere pe lângă forurile locale. Dezbaterea de față este mai mult o diagnoză a fenomenului bibliotecar în bibliotecile mici urmând ca într-o dezbatere ulterioară, făcută cu sprijinul unor cunoscuți specialiști, să fie stabilite direcțiile de acțiune în viitor.

- **Victor Petrescu**, directorul Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița: Cu ocazia ediției din acest an a „Zilelor Bibliotecii” noastre ne-am propus încă din deschidere să organizăm „Colocviile Revistei „Biblioteca” sub un titlu, cred eu, și sugestiv și actual: **Biblioteca și comunitatea locală**. Am inițiat această dezbatere din mai multe motive. Printre acestea, dorim să facem o evaluare a stadiului în care se află bibliotecile din județ, ca instituții publice într-o colectivitate care se numește fie comună, oraș, municipiu sau județ; apoi să vedem care sunt posibilitățile lor materiale de a face față cerințelor actuale în continuă schimbare, și mai ales să vedem care sunt posibilitățile de a se racorda la sistemul informațional, la ceea ce înseamnă biblioteca într-o țară dezvoltată și nu mai puțin relația bibliotecii cu mass-media, locul bibliotecii în sistemul informațional actual și, totodată, perspectivele bibliotecii ca instituție social-culturală în mileniul următor.

M-aș referi mai departe la problemele de management sau de marketing în biblioteci, de strictă actualitate, fie că sunt biblioteci de mai mică sau mai mare dimensiune, la relațiile cu factorii de decizie administrativă din teritoriu, la relațiile cu utilizatorii și cu alte instituții culturale sau economice, care pot sprijini finanțier, material activitatea bibliotecii. Dezbaterea acestor aspecte este necesară și se cere neapărat o clarificare a locului bibliotecii în societate, de ordin metodologic, doctrinar, administrativ și totodată, se cere, ca pe baza concluziilor ce se desprind din astfel de dezbateri, să se pregătească o lege a bibliotecii care să țină seama de statuarea unor reguli clare de lucru pentru toți cei ce lucrează în biblioteci sau au legătură cu bunul lor mers.

- **Emil Vasilescu**: Mulțumesc domnului director pentru introducerea foarte la obiect și, mai ales, pentru inițiativa de a organiza aici, la Târgoviște, o asemenea dezbatere, a cărei utilitate este dincolo de orice discuție. Să menționăm că astfel de preocupări sunt la noi de dată recentă, dar ele au trezit un real interes și ca urmare a tendințelor de racordare ale bibliotecilor românești la experiența europeană. Există

un asemenea program pentru România inițiat în cadrul Programului PHARE, care a creat încă de anul trecut o primă stație-pilot la Cluj-Napoca. Bibliotecarii clujeni de la Biblioteca județeană s-au angajat cu sprijinul PHARE și al specialiștilor englezi să studieze și să dezvolte relația bibliotecă-comunitatea locală. Ei au denumit acest experiment CIC - Centrul de Informare Comunitară. Revista „Biblioteca” a publicat 6 - 7 materiale prezentate la simpozionul de la Cluj pe această temă. De aceea propun să utilizăm terminologia acreditată la Cluj-Napoca pentru a ne situa pe aceeași lungime de undă cu experiența europeană. În dezbaterea de față e de dorit să abordăm fiecare în parte experiența locală pentru a vedea de fapt în ce termeni se înțelege activitatea în comunitate, cum este receptată și susținută de factorii locali și de utilizatori. De aceea am dori să prezentați în cuvântul dvs. succint: înzestrarea materială, resurse financiare, aprovizionarea cu carte, relații cu forurile locale, relațiile cu biblioteci locale ale altor rețele (școli, unități economice) și, în final, dacă aveți la biblioteca respectivă un program de abordare a problemelor de informare a comunității.

- **Letiția-Ileana Guță**, bibliotecară, Biblioteca comunală Ulmi:

Dincolo de acele elemente care ne sunt comune, fiecare bibliotecă are trăsături ce o particularizează și o impun în fața obștii: **dimensiunea și configurația colecțiilor de documente**.

Biblioteca comunală Ulmi susține și promovează ideea **constituirii unui fond monografic local**, antrenând pe toți aceia care sunt interesați în cercetarea istoriei locale, a trecutului înaintașilor. Sunt mobilizate în această activitate instituțiile de pe raza comunei: Primărie, școli, biserici și mai ales persoane care pot oferi documente privind istoria localității din toate punctele de vedere. În constituirea fondului am cercetat documente existente deja în biblioteca comunală (micromonografie, a comunei întocmită de prof. Alexandrina Filip); la Biblioteca Județeană „I. H. Rădulescu”, la filiala Dâmbovița a Arhivelor Statului, la Muzeul Județean (precum Colecția de studii și cercetări de istorie „Valachica”, „Dicționarul istoric al județului Dâmbovița”, „Tezaurul documentar al județului Dâmbovița” etc.

Dintre alte surse de informare amintim: „Bibliografia Națională a României - seria „Cărți” și fișele de catalog centralizate, realizate de Biblioteca Națională a României.

Între documentele cu profil monografic local un loc aparte îl ocupă creațiile științifice, artistice, istorice, literare etc., ale personalităților care s-au născut, au trăit și activat în comună. Procurarea materialelor ce intră în bibliotecă ca document se face în formă originală, xeroxată sau dactilografiată.

Între modalitățile de prelucrare, organizare și păstrare a fondului monografic local un loc important îl are valorificarea acestuia.

O preocupare a bibliotecii este și aceea de a prezenta cititorilor, specialiștilor, instituțiilor și autorităților locale acest fond monografic și importanța lui în cercetarea istoriei locale prin: afișe, dezbateri, întâlniri cu cei care dețin informații, inițierea de concursuri etc. De asemenea, participăm la descoperirea personalităților care s-au născut, au trăit ori sunt legate de comună, adunând informații, lucrări sau obiecte care să evidențieze personalitatea și contribuția lor în diferite domenii.

Dorim, de asemenea, să organizăm colecții de fotografii, concretizate într-un album cu imagini ale principalelor monumente istorice din comună (Crucea din

curtea bisericii din Ulmi, 1600; biserica din satul Nisipuri 1821; monumentul ostașilor căzuți la datorie din satul Colanu etc.); a obiectivelor de interes economic, social și cultural existente în comună. În viitor la filiala bibliotecii ce se va deschide în satul Viișoara va fi inclus și un mic muzeu ce va cuprinde costume populare, lucruri din gospodărie, documente și alte obiecte, adunate de învățătorul pensionar Ion Mihăiescu.

Fondul monografic constituit și în curs de dezvoltare este utilizat în organizarea unor manifestări culturale de către bibliotecă, de instituțiile școlare și de cultură din comună, fiind pus la dispoziția celor interesați în cercetarea trecutului istoric, cultural, social al localității.

• **Nuță Elena**, bibliotecară, Biblioteca orașenească „Aurel Iordache” Găești: Biblioteca noastră are o apreciabilă tradiție, fiind legată de evoluțiile culturale ale orașului. Ea constituie un reper spiritual important, fiind sprijinită de intelectualitatea locală și de Consiliul orașenesc. În ultimul timp am obținut un local nou, unde condițiile sunt realmente bune. Din păcate, întregul bloc a trecut în proprietatea unui particular, care dorește să ne evacueze. Să vedem ce va întreprinde primăria orașului pentru a pune la adăpost instituția noastră.

Bibliotecarii sunt preocupați și de modernizarea activității, de creșterea și diversificarea colecțiilor. Avem în vedere completarea curentă și retrospectivă a colecțiilor prin achiziții de carte, abonamente, donații, schimburi de publicații cu alte biblioteci în funcție de cerințele cititorilor și de fondurile bugetare locale. Astfel, bugetul pe anul 1998 pentru unitatea noastră are prevăzută suma de 5.000.000 de lei pentru achiziție de carte, 500.000 pentru abonamente la periodice și 700.000 pentru curățenie și reparări curente. Acordăm o atenție deosebită perfecționării activității serviciilor de informare și studiu prin întocmirea de bibliografii pe diverse teme.

Elevii Liceului „Vladimir Streinu” au înființat un cenaclu literar a cărui activitate se desfășoară săptămânal în unitatea noastră, cenaclu la care sunt cooptați și elevi de la celelalte licee găeștene („nr. 1” și „Agricol”). Tot pentru a stimula interesul cititorilor noștri pentru lectură și studiu, organizăm pentru publicul găeștean expoziții de carte, concursuri pe teme literare, mese rotunde, simpozioane pe diverse teme. A devenit o tradiție ca în zilele de 23-24 octombrie să se desfășoare Zilele Bibliotecii „Aurel Iordache” când, cu prilejul lansărilor de carte, elevii au posibilitatea de a pune întrebări autorilor despre opera și activitatea literară. Instituția noastră colaborează pentru desfășurarea acestor activități și cu alte centre culturale din oraș (Casa de cultură), cu licee, Consiliul local, în funcție de specificul activității desfășurate.

Având în vedere faptul că nu s-a aprobat bugetul pe anul în curs n-am achiziționat cărți până acum, în schimb am primit o donație din partea unei persoane particulare conținând 42 de volume. Suntem însă deficitari la cartea științifică. De asemenea avem mari probleme cu alocarea la timp a banilor de către primărie.

• **Marcela Brașoveanu**, bibliotecară, Biblioteca comunală Voinești. Înființată din anul 1955, Biblioteca comunală „Vasile Florescu” Voinești are un spațiu destul de restrâns: o sală de împrumut și o mică sală pentru lectură. Fondul bibliotecii era la sfârșitul anului trecut de aproximativ 7.700 volume, fiind solicitat de cca. 12% din populația comunei. Cărțile sunt aşezate după sistemul clasificării zecimale CZU - cu acces liber la raft, având amenajate și rafturi tematice. Biblioteca organizează

periodic acțiuni culturale și educative cuprinse într-un program de lucru stabilit la începutul fiecărui an. În bibliotecă există o expoziție permanentă cu lucrările scriitorilor dâmbovițeni.

Prinț-o muncă susținută, am reușit să adunăm numeroase date (istorie, cultură, așezare etc.), referitoare la comuna Voinești.

În ultimii ani a crescut numărul de cititori, mai ales din rândul elevilor; persoanele mature ne vizitează mai rar. Avem o bună colaborare cu liceul din localitate, devenind prima sursă în lectura elevilor prin oferta noastră diversificată. Din păcate, nu dispunem încă de o monografie care să cuprindă istoria bibliotecii și a comunei. Esențial este că biblioteca a devenit în ultimii ani un adevărat punct de atracție în viața comunei, un suport cultural pentru mulți oameni, spațiu de învățătură pentru copiii și tinerii acestei așezări - altfel spus o oază de spiritualitate.

- **Emil Vasilescu:** Într-o serie de județe, și-mi vine în memorie Ialomița, bibliotecile publice au alcătuit monografia fiecărei localități, utilizând cât mai multe izvoare de arhivă și mărturii ale unor oameni în viață. Cred că se poate face și la Voinești așa ceva, mai ales că este o comună cu apreciabilă forță economică, cu un număr important de intelectuali.

- **Marcela Brașoveanu:** Din păcate în comună nu mai funcționează un cămin cultural, ceea ce îngreunează și activitatea bibliotecii.

- **Emil Vasilescu.** Dacă vi se solicită o carte pe care nu o aveți în bibliotecă, vă adresați altor biblioteci ca să vă împrumute lucrarea dorită?

- **Marcela Brașoveanu:** Nu am făcut încă asemenea schimburi, deși ele ar trebui practicate, ținând seama și de banii puțini pe care îi avem pentru achiziția de carte.

- **Elena Drăgulin**, bibliotecară, Biblioteca orașenească Moreni. Cu ani în urmă, activitatea bibliotecii era aproape inexistentă în orașul Moreni. Amplasată într-un spațiu impropriu, lipsită de dotarea necesară și de minimul confort, Biblioteca orașenească Moreni pierduse mulți cititori, odată fideli. Din mai 1997, lucrurile s-au îndreptat nesperat de bine. Prin voința și efortul extraordinar al Primăriei, biblioteca a fost mutată într-un spațiu mare, modern, corespunzător unei biblioteci orașenești. Astăzi, la un an de la deschiderea bibliotecii într-un spațiu nou putem afirma că activitatea culturală a bibliotecii a fost reluată. Cititorii revin cu placere în bibliotecă, o descoperă (redescoperă) „frumoasă” - cum spun ei - iar eu să adăuga utilă (în primul rând) cu cele 40.000 volume. Dispunând de spațiu adecvat (150 mp) am organizat o sală de lectură bine utilizată. În acest an am susținut activități culturale importante, în colaborare cu profesori de liceu și învățători. Este vorba de *momentul 1848* susținut împreună cu Vâniceanu Ion (prof. de istorie la Liceul nr. 2); Ziua cărții pentru copii (2 aprilie) etc. În afara activităților organizate și desfășurate în bibliotecă, fiecare eveniment mai important din calendarul socio-cultural, a fost marcat prin expoziții de carte, aniversări sau comemorări ale unor personalități ale literaturii române și universale, precum și ce am considerat noi a fi demn de remarcat pentru utilizatorii noștri.

- Bazându-ne pe fondul de documente existent în bibliotecă, ne propunem să atragem la lectură un număr cât mai mare de cititori, (în prezent având 1.700, în rândul acestora predomină elevii și studenții) care au împrumutat 14.000 de publicații.

În momentul de față suntem preocupați de o mai bună colaborare cu celelalte biblioteci din oraș, de găsirea unor modalități de a nu cumpăra de mai multe ori aceeași carte. De aceea, noi încercăm să știm ce intră în celelalte biblioteci din oraș sau acestea să cunoască colecțiile noastre. Stăm mai greu cu banii de achiziții. Anul trecut s-a cheltuit mult pentru noul local.

• **Florin Dragomir**, Biblioteca Județeană Dâmbovița: Anul trecut într-adevăr s-au cheltuit mulți bani pentru noul local încât nu s-au mai găsit resurse și pentru achiziții. Să sperăm că anul acesta se va rezolva și această problemă.

• **Jenica Constantin**, bibliotecară, Biblioteca comunală Lucieni. Am convingerea că biblioteca publică va rămâne mult timp una dintre cele mai solicitate instituții culturale. Analiza statistică a principalilor indicatori de activitate referitor la bibliotecă, justifică pe deplin utilitatea acesteia în spațiul cultural al localității.

Biblioteca comunală Lucieni a fost înființată în anul 1968, având un fond de carte de 3.700 volume, din care 1.400 volume au fost repartizate la cele două filiale: Raciu și Șuța-Seacă. În timp, colecțiile au ajuns la un număr de 5.700 volume și cuprind: beletristică, literatură pentru copii și lucrări din alte domenii, completarea fondului făcându-se treptat. Biblioteca este amenajată funcțional, cu un aspect placut, pentru a primi cititorii într-o ambianță propice lecturii. Cu ajutorul Consiliului Local s-a amenajat un nou sediu în incinta Căminului Cultural, cu sală de lectură, o anexă și un depozit de carte. În sala nou amenajată, cititorul poate folosi fișierul tradițional de unde își poate alege lucrările și titlurile necesare, existente în bibliotecă. Accesul liber la raft este o cale curentă de utilizare a fondului existent, așezat conform C.Z.U.

În primele luni ale acestui an, au călcat pragul bibliotecii un număr de 300 cititori, cu o frecvență medie de 20 cititori zilnic și am difuzat un număr de aproximativ 2.000 volume. În aceste cifre aflăm preocuparea pentru atragerea la lectură a cât mai multor oameni de toate vîrstele, mai ales a tineretului, dar și o concepție mai modernă a relației dintre bibliotecar și cititor, bazată pe încrederea în seriozitatea și capacitatea instituției publice, de a-i satisface solicitările de lectură.

Se spune că biblioteca este vitrina unei comunități. Noi bibliotecarii avem datoria să ne dedicăm nevoilor specifice formării, dezvoltării intelectuale ale cititorilor, oferindu-le o bibliotecă cu o identitate proprie, primitoare, vie. Ponderea cea mai importantă în rândul cititorilor o dețin elevii. Ei sunt preocupați de lecturile din programa școlară, dar și de noutățile ce ajung până aici. Din păcate, acestea sunt foarte puține, bugetul pentru achiziție fiind aproape inexistent în ultimii ani. Anul acesta s-a propus alocarea din fondurile primăriei a sumei de 6.000.000 lei, din care nu s-a cumpărat încă nici o carte. La o populație de 6.700 locuitori, suma ar fi relativ satisfăcătoare. Cititorii din bibliotecă speră că acești bani vor ajunge să împrospăteze fondul de carte, prin cele 200 de titluri ce pot fi achiziționate din banii promisi.

Problemele bibliotecii nu se învârt numai în jurul lipsei banilor, pentru că achiziția de carte a mai fost cât de cât ameliorată de către Biblioteca Județeană; probleme pot fi și cu atragerea la lectură a unui număr cât mai mare de cititori, în special din vîrstele active și agricultori. Înținând cont că la țară munca pământului primează, cititorii trecuți de o anumită vîrstă țin să selecteze lectura, dar neavând oferte suficiente chiar și aceste cereri nu pot fi onorate. Din păcate, nici la împrumutul interbibliotecar nu putem apela prea mult, nefiind pus la punct un sistem flexibil, bine articulat, cu prevederi clare care să permită bibliotecilor mici să

accedă ușor la fondurile bibliotecilor mari. În lipsa unor minime preocupări, de informatizare a bibliotecilor mici - încă nici nu s-a pus problema apariției calculatoarelor - cititorii probabil nici nu gândesc la asemenea posibilități, iar noi, bibliotecarii, cunoaștem prea puțin despre facilitățile oferite de alte biblioteci. Cei ce doresc lucrări mai deosebite caută să le procure prin demersuri personale.

- **Elena Popescu**, bibliotecară, Biblioteca comunală Răzvad. Anul acesta estimăm că circa 700 de cititori vor consulta peste 7.200 de lucrări. Este o creștere față de anul trecut și noi încercăm să-i facem față. Ne îndreptăm atenția mai ales către bibliografia școlară, și la noi, elevii ocupând cea mai mare pondere în lectură. Totuși, din evidențe, rezultă o creștere a interesului pentru lectura la vârstele mature. Pe lângă serviciile de împrumut, organizăm activități de popularizare a cărții: expoziții, semnalarea de noutăți, medalioane literare, audiiții muzicale etc. Acestea vor fi organizate de obicei cu elevii și prezentate atât la bibliotecă cât și la școală. Un aspect pe care l-am urmărit cu mare atenție este împrumutul la domiciliu. Evidența activității se ține în „Caietul de evidență a activității bibliotecii publice”. În prima parte este trecută evidența cititorilor pe profesii și vârste; în partea a doua evidența publicațiilor împrumutate - pe domenii de cunoștiințe și după limbă. La sfârșit de an, întocmesc analiza statistică de evaluare a activității, un exemplar îl trimit la Biblioteca Județeană.

Oamenii din comună vin cu încredere la bibliotecă, cercetează rafturile și aleg cartea dorită. Chiar și lucrările în domeniul petrolului îi trec pragul, deoarece știu că aici găsesc carte de specialitate, ca și agricultorii doritori să-și îmbogățească cunoștințele în cultivarea pământului. În seria **activităților culturale**, biblioteca a organizat numeroase prezentări de carte, concursuri tematice, recitaluri de poezie, lectură în grup, sezători literare, lansări de volume pentru copii și tineret. Enumăr doar câteva dintre aceste acțiuni: „Sub semnul lui Eminescu”, „Cununa de lauri”, „Gânduri închinate mamei”. O contribuție deosebită la reușita acestor acțiuni au avut-o profesorii și elevii de la Școala generală Răzvad. Deși am întâmpinat greutăți financiare în strategia de dezvoltare a colecțiilor, acest deficit bugetar l-am suplinit prin alte modalități de achiziție cum ar fi: donații, sponsorizări. Activitatea noastră se desfășoară într-un local spațios având unde să adăpostim cele peste 10.000 de volume și să oferim condiții bune pentru lectură. Am înscris numai 500 de cititori, deși comuna e mare, cu trei sate. Atragerea la lectură e dificilă, nu avem filiale sau puncte de împrumut.

- **Emil Vasilescu**: Ați făcut vreodată o prezentare a fondului de carte a bibliotecii, astfel ca potențialii utilizatori să afle ce ofertă aveți?

• **Elena Popescu**. La activitățile pe care le avem în bibliotecă. Ne ducem și la școli, unde facem asemenea prezentări.

- **Rădița Diaconu**, bibliotecară, Biblioteca comunală Cobia. Actualul primar a fost bibliotecar, înțelege ce înseamnă o bibliotecă, a alocat chiar două milioane de lei pentru achiziția de carte. Am cca. 9.000 volume, dar din acestea peste 2.000 volume sunt depășite moral și fizic, unele chiar din deceniul al șaselea. Biblioteca din Găești ne-a transferat 900 volume. Anul trecut am cumpărat cărți de 2.000.000 lei, puțin, dar oricum a fost ceva. Clădirea, din păcate, este necorespunzătoare, neîngrijită, nu s-au mai alocat de mult bani pentru amenajări. Nu avem nici director de cămin

cultural, care ar mai fi putut sprijini biblioteca pe lângă forurile locale. Anul acesta sunt prevăzute 5 milioane pentru achiziția de carte.

• **Emil Vasilescu.** În Cobia e o mare schelă petrolieră. A fost sponsorizată vreodată biblioteca de către schelă? V-a făcut o donație de carte, a înlocuit un robinet, a pus o tablă pe acoperiș?

• **Rădița Diaconu.** Așa ceva încă nu s-a întâmplat. Centrul administrativ al Schelei este la Valea Mare. La noi e pétrolul și banii la ei, încât nu ne facem iluzii că ne vor sprijini în vreun fel. Am primit o propunere de la școala din satul Căpșuna să preiau și acea bibliotecă, care nu mai are bibliotecar, dar are un fond de carte pe care ar dori să ni-l predea. Referitor la monografia comunei, ea este rezultatul conlucrării mai multor factori de pe plan local. Este o lucrare cuprinzătoare, bazată pe documente.

• **Florin Dragomir:** Știu că ați avut un rol în elaborarea acestei lucrări, care dovedește că sunt suficiente forțe în comune care să ducă la bun sfârșit asemenea acțiuni importante.

• **Maria-Izabela Mortolu,** bibliotecară, Biblioteca comunală Bezdead: Pe 4 iulie 1997, biblioteca noastră a primit numele de „Vasile Voiculescu”, deoarece marele poet a profesat aici ca medic, câteva luni, în anul 1911. Avem și o placă comemorativă la spitalul unde a lucrat, iar o școală din comună a luat acest nume. Funcționăm într-o încăpere de cca. 50 m.p. în căminul cultural, o clădire nouă. Atragem la lectură cca. 400 de cititori și difuzăm cam 5 mii de volume diverse, mai ales bibliografie școlară. Cele 7.200 de volume acoperă în mică măsură nevoile, dar sunt cărți relativ noi. Bani sunt puțini, ne mai ajută Biblioteca Județeană (anul trecut cu 83 volume), primind și o donație importantă de 330 volume de la marele actor Mircea Albulescu. Colaborăm bine cu profesorii din comună, organizând activități împreună.

• **Gabriela Popa,** bibliotecară, Biblioteca comunală Dragodana. Zestrea noastră materială este destul de săracă, începând de la clădire până la carte și periodice. De calculatoare încă nu se vorbește pe la noi. Sponsorii nu apar, aceștia așteaptă să li se facă publicitate. Cât despre împrumutul interbibliotecar, problema rămâne încă deschisă. Nu știm dacă și convine unui bibliotecar să se plimbe de la o bibliotecă la alta să vadă dacă există cartea respectivă, dacă i-o poate împrumuta și mai ales să garanteze că cel ce împrumută cartea i-o aduce înapoi la termen și în bună stare. Nu știm cum se comportă cititorii față de cărți, apoi unele cărți sunt prost legate, se desfac repede.

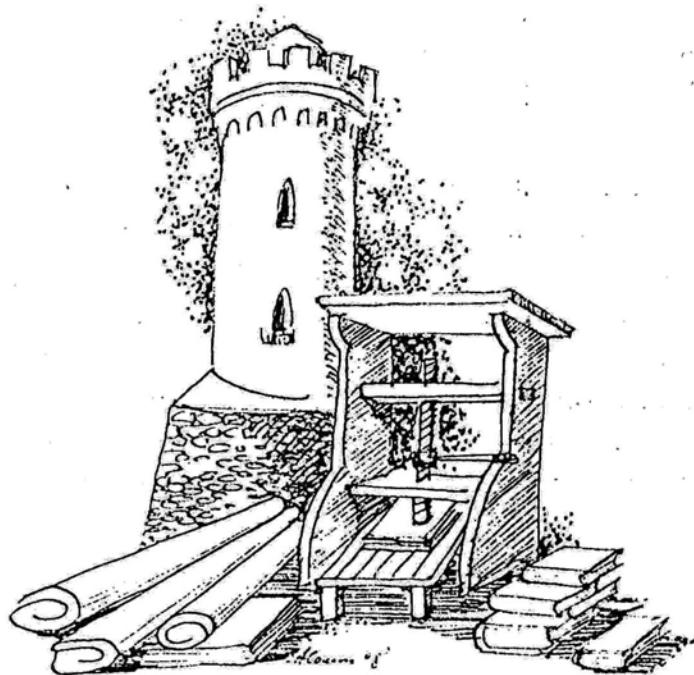
• **Emil Vasilescu:** Împrumutul bibliotecar nu este o fatalitate. Toate marile biblioteci ale lumii îl practică. Se fac schimburi între continente, se utilizează poșta electronică.

• **Gabriela Popa.** De asemenea am putea prelua unele biblioteci școlare în custodie. Ele sunt necesare acolo unde se află și este corect să nu fie încuiate, ci să le introducem în circuitul public.

• **Elisabeta Călin,** bibliotecară, Biblioteca comunală Dragomirești: În ceea ce privește achiziția de carte, rămân multe lucruri de rezolvat. Am înțeles că se încearcă o recentralizare a achiziției la Ministerul Culturii.

• **Emil Vasilescu.** Nu se pune în nici un fel o astfel de problemă. S-a adoptat o Lege a Administrației Publice Locale, care reglementează toate aspectele de competență din teritoriu. Deși sunteți salariați prin bugetele locale, dumneavoastră trebuie să aveți foarte bune relații cu Biblioteca județeană, care prin lege are o serie de atribuții și responsabilități. Toate acestea necesită însă o altă discuție. În numele redacției, vă mulțumesc pentru participare la colocviu. De asemenea, adresez mulțumiri Bibliotecii Județene, domnului director Victor Petrescu și domnului Florin Dragomir, pentru inițiativa de a propune și susține o asemenea dezbatere de reală utilitate.

Dezbateră condusă de Emil Vasilescu,
redactor șef al revistei „Biblioteca”
(nr. 6, 1998)

Principiile „calității totale” în demersul bibliotecar

Conectat, prin multitudinea surselor informaționale, la realitățile lumii civilizate, publicul românesc este tot mai exigent față de serviciile culturale, în general, față de serviciile de lectură publică, în special.

Pe baza informațiilor de care dispun, ca și a experienței proprii de viață, indivizii își creează un nivel propriu al valorii care funcționează ca un criteriu de percepție a calității.

Potrivit definiției propuse de Societatea Americană pentru Controlul Calității adoptată pe plan mondial, „Calitatea reprezintă ansamblul trăsăturilor și caracteristicilor unui produs sau serviciu care constau în capacitatea acestuia de a satisface nevoile exprimate sau implicate”.

Satisfacerea utilizatorilor bibliotecii depinde de măsura în care calitatea serviciilor oferite corespunde așteptărilor lor.

Pentru a rămâne în atenția comunității și a dobândi o imagine publică dezirabilă, bibliotecile trebuie să fie sensibile la solicitările cititorilor și să le studieze cu atenție, așteptările.

Specialiștii în marketing susțin însă că nu este suficient ca publicul consumator să fie satisfăcut de serviciile oferite, ci trebuie să fie „foarte satisfăcut”, pentru a nu renunța în favoarea altor oferte și a rămâne un public fidel.

În acest sens, managerii de biblioteci trebuie să conceapă programe distincte de îmbunătățire a calității serviciilor, de promovare a „calității totale”.

Adaptarea managementului calității totale nu se oprește însă aici. Se impune ca întreg personalul bibliotecii să-și însușească această credință și să-și orienteze activitatea spre satisfacția optimă a utilizatorilor. Pentru aceasta trebuie să respecte principiile calității totale:

1) Calitatea nu necesită eforturi ieșite din comun, nici costuri suplimentare, ci numai conștiința lucrului bine făcut - ca expresie a respectului pentru sine.

2) Calitatea poate fi îmbunătățită continuu, dacă există dorința de a-ți da toată măsura capacitatii novatoare, de a respinge rutina și căile bătătorite.

3) Calitatea trebuie percepută de toți utilizatorii, așa încât reacția lor să constituie confirmarea obiectivă a performanțelor tale.

Nici o reacție pozitivă, subiectivă nu trebuie să-i liniștească pe cei care aspiră neconținut la depășirea de sine, prin atingerea unui nivel înalt al competenței profesionale.

4) Calitatea demersului bibliotecar nu se reduce numai la câteva inițiative, oricăr de meritorii ar fi ele, ci trebuie să se regăsească în ansamblul activității cu cartea.

5) Calitatea presupune angajarea întregului personal. Nu numai „cei din linia întâi” - bibliotecarii implicați în cunoașterea, contactarea și servirea utilizatorilor, ci toți angajații bibliotecii, începând cu managementul de vârf, trebuie să-și asume principiile calității totale.

6) Pentru a oferi servicii de calitate, bibliotecile trebuie să colaboreze cu toți factorii care pot să-i stimuleze potențialul valoric. Sistemul comunicațional în care sunt implicate le impun să-și aleagă partenerii de acțiune numai din rândul celor orientați către un standard calitativ superior și care sunt percepți în acest sens de comunitatea umană. Aplicarea acestor principii creează premisele satisfacerii nevoilor și așteptărilor utilizatorilor-țintă. Eficiența deciziilor manageriale la nivelul bibliotecilor se fundamentează pe cunoașterea modului lor de a gândi, a motivațiilor percepției și atitudinilor. În acest sens, se impune cercetarea sistematică a nevoilor și așteptărilor comunității umane, ca și studii aprofundate asupra factorilor care exercită cea mai puternică influență asupra comportamentului cultural, cum sunt:

1. factori personali (vârstă, ocupație, însușiri de personalitate, stil de viață și.a.)
2. factori psihologici (motivații, percepții, învățare, convingeri, atitudini)
3. factori sociali (statut și rol social, grup familial, grupuri de referință etc.)
4. factori culturali (nivel cultural, prestigiu, poziție socială)

În urma unor asemenea studii se poate răspunde la întrebările pe care și le pune orice bibliotecă interesată să promoveze principiile calității totale și anume:

1. Care sunt utilizatorii reali și potențiali ai bibliotecii?
2. Ce servicii solicită și ce servicii așteaptă ei?
3. Ce motivație au aceste solicitări?
4. Cine le influențează mai mult interesele de lectură și informare?
5. Cum pot deveni utilizatorii reali un public fidel al bibliotecii?
6. Ce strategii trebuie să promovoze bibliotecile pentru a deveni un lider recunoscut al vieții spirituale comunitare?

Dr. Maria Moldoveanu
sociolog, redactor, Revista „Biblioteca”

Biblioteca și tehnologiile informaționale

Tehnologia informației a devenit pentru biblioteci o componentă esențială a activității de stocare, transfer și regăsire a informației. Explozia informațională a determinat specialiștii în informare și documentare să găsească o modalitate eficientă pentru ca utilizatorul să nu mai fie privat de accesul la document. Informatizarea a avut un efect profund asupra structurilor tradiționale ale bibliotecilor. Scopul principal al bibliotecarilor a fost acela al satisfacerii cerințelor beneficiarilor, în acest sens dezvoltând structuri complexe (ghiduri, indexuri, fișiere, bibliografii), însă tehnologia modernă a făcut posibil ca informația căutată să parvină direct cititorilor fără ca aceștia să se deplaseze la bibliotecă.

Creșterea continuă a produselor electronice și digitale a dus la necesitatea abordării și explicării unei sintagme relativ nouă în domeniul informațional:

biblioteca virtuală. Evoluția rapidă a rețelelor de telecomunicații și a editurilor electronice a antrenat producerea informațiilor în afara zidurilor bibliotecii. După cum reiese din denumire, biblioteca virtuală este o bibliotecă inexistentă la modul concret, fiind un sistem informatic care îndeplinește funcțiile unei biblioteci tradiționale, dar fără a se sprijini pe suportul moral și fizic al acesteia.

Încă de la apariție revoluția digitală a produs schimbări esențiale în profesia de specialist în știința informării, redefinind și menirea bibliotecii. O trăsătură definitorie a epocii electronice este extinderea colecțiilor de materiale informaționale care pun împreună documente ce nu aparțin aceluiași loc. Colecțiile fizice care sunt transformate în format digital și amplasate pe o rețea devin parte componentă a unei colecții aparținând aşa numitei *biblioteci virtuale*. Aspectele legate de accesul fizic încep să se diminueze, în timp ce volumul de informație digitală crește. Când vorbim despre biblioteca virtuală trebuie să avem în vedere trei aspecte:

- biblioteca digitală (electronică);
- telecomunicații;
- utilizatorul.

Biblioteca digitală este o metaforă care exprimă accesul la colecțiile de documente electronice cu ajutorul unei rețele. Într-o altă accepțiune, dar având același sens, biblioteca digitală este o rețea mondială de informare în care Internet-ul ocupă locul principal, permitând difuzarea informației digitale utilizatorilor de pe întreg globul. În prezent, acestei sintagme i se atribuie o mare varietate de semnificații. Pentru informaticieni o bibliotecă digitală este un ansamblu de algoritmi informatici sau de programe asamblate pentru reutilizare. În cazul marilor întreprinderi o bibliotecă digitală poate fi un sistem de gestiune a informațiilor care controlează documentele electronice. Pentru furnizorii de baze de date este vorba despre un mare ansamblu de baze de date și servicii de documente electronice, iar pentru o editură este vorba despre o versiune on-line a unui catalog. Word-Wide Web (W W W) este pentru foarte multă lume o bibliotecă digitală deoarece sistemul cuprinde milioane de documente. S-a ajuns la concluzia că toate definițiile de mai sus nu ar fi concludente deoarece o bibliotecă digitală ar avea aceleași funcții ca una tradițională, singura diferență fiind aceea că ea funcționează pe un suport electronic. Biblioteca digitală are o importantă arie de aplicare în cadrul infrastructurilor internaționale. Noile posibilități oferite de aceste biblioteci vor cucerî lumea. Rețeaua bazată pe cunoștințele stocate în memorie promite să revoluționeze multele aspecte ale societății moderne, permitând promovarea gândirii inovatoare și accelerarea procesului de transfer tehnologic către industrie, învățământ și educație. Într-o bibliotecă digitală informația este stocată sub forma unui document electronic. Acest tip de document se referă la modul cum este prezentată informația și anume sub formă digitală. Ele iau naștere în urma prelucrării informației cu ajutorul unor echipamente speciale care permit transformarea acesteia în informație digitală. Informația într-o bibliotecă digitală nu este simplă, o singură operă putând avea mai multe părți de tipul: text, sunet, imagine, o structură internă complexă și una sau mai multe relații arbitrare cu alte opere. În acest fel se obține un set de documente electronice, iar o anumită interfață cu utilizatorul va fi capabilă să interpreteze structura acestuia folosind un browser Internet de tipul Netscape Navigator sau Microsoft's Internet Explorer. Pentru înțelegerea mai exactă a sistemului oferim un

mic exemplu: un utilizator ar fi interesat să obțină o fotografie reprezentându-i pe Gorbaciov și pe Helmuth Khol. Pentru obținerea răspunsului, utilizatorul va completa cererea care va fi trimisă unui Serviciu Client. Acesta va transforma această cerere în formatele și protocolele cerute de sistemul de căutare și va obține o listă de documente digitale care îndeplinește condiția de mai sus. Următoarea etapă pe care trebuie să o parcurgă utilizatorul este selectarea fotografiilor pe care dorește să le vadă după care sistemul i le va afișa pe ecran. Pentru a satisface o astfel de cerere, informația digitală trebuie organizată și stocată ca unități de informație digitală (părți de text, hărți, pagini WEB, fotografii scanate etc.). Deoarece documentele digitale sunt ușor de modificat, diferite versiuni sunt create în mod continuu. De exemplu multe instituții își schimbă pagina WEB de câteva ori pe lună.

Un aspect foarte important al unei biblioteci virtuale îl reprezintă rețelele. O rețea electronică de cercetare trebuie să răspundă următoarelor condiții: să îndeplinească sarcini multiple; să integreze textul, grafica și sunetul; să permită lucrul pe documente complexe; să înmagazineze mari cantități de informație; să se poată conecta la baze de date externe; să aibă poștă electronică; să se adapteze la nevoile utilizatorilor și să fie rapidă. Internet a reușit să rezolve aceste cerințe fiind un mijloc sigur și rapid de comunicare a mijloacelor electronice moderne între ele. Printre principalele sale servicii amintim:

Postă electronică folosită de biblioteci pentru expedierea și primirea corespondenței; schimb interbibliotecar etc.

F.T.P. (File Transfer Protocol) permite transferul de fișiere de pe un calculator pe altul.

W.W.W. (World, Wide, Web): un sistem de informare bazat pe hipertextul care oferă un mijloc de navigație de la un document la altul, în cadrul unei rețele informatice.

WAIS (Wide Area Information Server) permite utilizatorului să-și specifice în termeni liberi cerința de informare. Răspunsul la cerere este chiar documentul însuși.

GOPHER este un serviciu de livrare de documente care permite utilizatorului să repereze informații care apoi sunt clasificate și anexate cu ajutorul meniurilor tematice din care se alege cel necesar.

MOZAIC este un program care îmbină toate mijloacele de navigație permitând să se facă regăsirea în cataloage complexe care conțin text și înregistrări audio-video. Mozaic este precursorul viitoarelor instrumente ale Internet care vor găsi pentru utilizator documentele, îi vor stoca interesele în memorie și chiar vor alcătui pentru el rapoarte, ținând seama de cea mai nouă informație apărută pe Internet.

Beneficiarul bibliotecii virtuale va putea obține cu ajutorul acestor rețele o mulțime de informații: să afle ce cărți se găsesc în orice bibliotecă din lume și să le poată comanda; să afle toate cărțile în curs de apariție din cataloagele de editură și descrierea completă a publicației din bibliografia națională electronică; să se folosească de bazele de date tematice; să facă schimb de informație sonoră și vizuală; să participe la teleconferințele ținute de specialiști în diferite domenii ale cunoașterii.

Din toate instrumentele prezentate mai sus utilizatorul este obligat să-l aleagă pe cel care răspunde într-o bună măsură dorinței sale, deoarece într-un sistem de bibliotecă virtuală conexiunea dintre textul în sine și informația bibliografică venită

de la beneficiar este foarte importantă. Mijloacele audio-vizuale reprezintă mai mult decât orice vehicul de informație deoarece ele pot informa mai repede și mai exact decât cele tradiționale. Este un fapt psihologic demonstrat că oamenii pot acumula mult mai rapid și mai ușor informația dacă au văzut-o și au auzit-o decât dacă ar fi citit-o. De exemplu realizarea unei enciclopedii pe un suport electronic sub formă multimedia ar atrage mult mai mulți utilizatori, dar ar economisi și spații de bibliotecă.

În mod tradițional accesul la informație presupune două aspecte: unul fizic și unul intelectual. Utilizatorul care are nevoie de informație trebuie să se deplaseze fizic până la locul unde își poate găsi documentul dorit. Accesul intelectual presupune procesul de folosire a informației, în acest caz existând diferite bariere legate de necunoașterea limbii în care este redactat documentul, neînțelegerea conținutului acestuia etc.

Apariția noilor tehnologii a determinat o schimbare esențială în ceea ce privește modalitatea în care oamenii au acces la informație. Unele aspecte legate de accesul fizic și-au pierdut importanța în momentul în care necesitatea se răsfrângă asupra detaliilor electronice. Astfel, funcția bibliotecii de a oferi informații a fost preluată de activitatea rețelelor electronice.

Biblioteca tradițională oferă un context informațional pentru utilizator, ceea ce mediul electronic nu este capabil. Folosirea instrumentelor de căutare pe Internet nu necesită decât tastarea unui cuvânt sau două legate printr-un operator logic boolean. Astfel vor produce un set de documente care să corespundă acelor termeni iar singurul context cu care utilizatorul vine în contact fiind încercarea să de a evalua utilitatea rezultatelor. Deosebit față de modul tradițional, informația digitală nu mai este aranjată liniar. Folosirea hiperlegăturilor între ecranele pe care se vizualizează informația permite utilizatorului să-și stabilească ordinea în care o va obține. În acest mod se obține un hipertext (o scriere nesecvențială prin care calculatorul realizează legături între texte diferite, într-o bază de date cu ajutorul unor noduri și linii). Utilizatorul își poate stabili o metodă de acces unică în momentul când folosește hiperlegăturile, nemaifiind vorba de o metodă uniformă de accesare a informației.

Utilizarea mediilor electronice înglesnește prestări de servicii eficiente și cheltuieli minime acceptate de către beneficiar. Dezvoltarea bazelor de date digitale și text digitale a fost dictată de modificarea cererii informaționale. În locul utilizatorului tradițional a apărut un nou grup de beneficiari care doresc produsul final în materie de informare. Locul catalogului tradițional a fost luat de bazele de date care sunt de fapt forme de electronice ale primelor. Funcțiile de construire și organizare a cataloagelor sunt preluate de către baza de date centrală reprezentată sub formă electronică. Pentru a veni în ajutorul utilizatorului au fost create baze de date fapte conținând date asupra unor evenimente și fapte, precum și informații de legătură pentru accesul la alte baze de date construite în bibliotecă (baza de date full-text) în care sunt stocate textele integrale ale documentelor (periodice, articole, citate, indexuri). Aceste materiale pot fi accesate atât on-line cât și sub formă de CD-ROM. De asemenea, sunt oferite spre consultare beneficiarilor baze de date bibliografice în format electronic, care uneori completează varianta tipărită și oferă multiple posibilități de cercetare.

Avantajele prezentate de astfel de servicii de informare sunt: rapiditate în comunicarea informației; arhivare ușoară și.a. În aceeași măsură sunt prezente și unele dezavantaje: lipsa de confort la citirea documentelor electronice; deficiențe ale instrumentelor de navigație pentru consultarea periodicelor electronice; dependență față de anumite tehnici (operator booleani); probleme privind drepturile intelectuale.

Epoca digitală și sporirea documentelor digitale nu înlocuiesc însă sursele tipărite. Primele există în calitate de alternativă și nu de înlocuitor al celor tradiționale. Cu toate acestea, informația în format electronic a modificat maniera în care se găsește răspunsul la o cerere de informație. În timp ce informația în epoca tipăriturilor necesită manipularea fizică, cea produsă în prezent poate fi preluată și analizată instantaneu pe calculator. Acest lucru va schimba în mod vizibil era noastră.

Noul mediu pune la mare încercare importanța profesiei. Dacă orice persoană care dispune de acces la Internet poate obține orice informație, se pune întrebarea: mai este nevoie de bibliotecari în sensul tradițional al cuvântului? Viitorul ne va da răspunsul la această dilemă.

Asist. univ. Agnes Erich
Universitatea „Valahia” Târgoviște

Integrarea bibliotecilor în sistemele de informare și documentare ale societății informaționale

De-a lungul timpului bibliotecile au fost puse în fața a numeroase provocări datorate schimbărilor din mediul socio-cultural; au înfruntat multe revoluții sociale și istorice dar, doar revoluția digitală a modificat și va modifica modul în care se lucrează, modul în care sunt definite și organizate colecțiile și informațiile.

Societatea se află în tranziție spre o lume un pic nefamiliară iar bibliotecile și editurile încearcă să facă această trecere gradual, în mici etape, chiar dacă timpul de adaptare se reduce de fiecare dată. Din fericire, acestea precum și alte structuri de informare și documentare reușesc de fiecare dată să se adapteze nevoilor sociale și să joace un rol cheie în crearea, organizarea, stocarea, restaurarea, conservarea și disponibilizarea informațiilor.

Fără a modifica esența activităților biblioteconomice noile tehnologii aduc o serie de modificări legate în primul rând de faptul că instrumentele că sunt puse în mâinile bibliotecarilor sunt altele și aceștia trebuie să învețe să le mânuiască.

„Legătura dinamică dintre bibliotecari și tehnologia informațiilor impune noi funcții ale bibliotecilor și bibliotecarilor, noi forme de colaborare cu alte instituții (inclusiv edituri) și o interfață umană și electronică cu resurse intelectuale, mai sofisticate.”⁽¹⁾

Hans-Christoph Hobohm, profesor la Facultatea de Biblioteconomie și Știința Informării din Potsdam (Germania), afirma (de la Beijing - la cea de-a 62-a Conferință Generală IFLA) că dezvoltarea industriei informaticii și comunicațiilor va

schimba total activitățile de bibliotecă și implicit bibliotecarii. Aceștia nu vor mai fi păstrători ai documentelor ci își vor asuma rolul activ de nod informațional, vor conecta utilizatorii cu lumea informațională. Hobohm mai spunea că trebuie să sesizăm faptul că bibliotecile pășesc într-o nouă eră. Așa cum invenția tiparului a schimbat raportul între funcțiile bibliotecii, punând accent pe funcția de disponibilizare a informației în detrimentul celei de conservare aşa și noile tehnologii ale informaticii și ale telecomunicațiilor vor genera mutații importante în structura bibliotecilor.⁽²⁾

Informatizarea bibliotecilor nu mai este o simplă opțiune. Presiunea solicitărilor informaționale, dezvoltarea într-un ritm extraordinar a colecțiilor de bibliotecă, numărul mare de activități repetitive și nu în ultimul rând, contextul bilioteconomic contemporan, obligă bibliotecile să se informatizeze.

Informatizarea contribuie la reducerea timpului consumat cu unele sarcini, la diminuarea costurilor. Permite în același timp să se evite repetarea unor sarcini identice în multe biblioteci; permite accesul rapid și precis la informații cu caracter documentar sau ajută chiar la buna gestionare și administrare a bibliotecilor. De asemenea, prin informatizare se realizează unele activități care manual ar fi, dacă nu imposibile, atunci de lungă durată, ca de exemplu: statisticile sau bibliografiile complexe.

„Informatizarea unei biblioteci trebuie precedată de un studiu care să definească domeniile la care se referă, obiectivele, costul echipamentului și al funcționării. Studiul va trebui să definească eventualele constrângeri în executarea sarcinilor de procedură mai mult sau mai puțin rigide și uniforme sau ale participării la o rețea.”⁽³⁾

Informatizarea produce modificări la nivelul organizării activităților, la repartiția sarcinilor, a succesiunii lor. Un factor deosebit de important de care trebuie să se țină cont este arhitectura clădirii.

Informatizarea presupune de fapt, existența unui sistem automatizat de bibliotecă. Sistemele automatizate de bibliotecă pot fi clasificate după anumite criterii astfel:

A) *După felul în care sunt achiziționate și dezvoltate*, se disting următoarele categorii:

1. **Sisteme la cheie** - proiectate, programate și testate de organizații sau companii comerciale. Unii furnizori oferă sisteme la cheie ce includ atât hardware-ul cât și software-ul iar alții furnizori oferă sisteme la cheie doar cu software. Se mai asigură întreținerea sistemului și chiar pregătirea personalului.
2. **Sisteme adaptate** - presupun achiziționarea separată a hardware-ului și a software-ului. Software-ul poate fi preluat și adaptat după un alt software folosit deja de altă bibliotecă.
3. **Sisteme dezvoltate local** - sunt sisteme proiectate, testate și instalate pentru a răspunde cerințelor particulare ale bibliotecii.
4. **Sisteme partajate** - sunt sisteme bazate pe împărțirea resurselor aceluiași sistem cu alte biblioteci aflate în rețea.⁽⁴⁾

B) *După modul în care sunt automatizate serviciile de bibliotecă* distingem:

- a) **Sistem automatizat autonom de bibliotecă** - este cel mai apropiat de biblioteconomia tradițională. Nu se modifică nimic în activitatea serviciilor de bibliotecă. Ceea ce se schimbă este doar instrumentul de lucru care permite personalului bibliotecii să realizeze mai rapid, mai ieftin, mai eficient activitățile specifice. Ansamblu de date proprii activităților de biblioteca, constituie fișierele. Pentru a se asigura desfașurarea activităților de bibliotecă trebuie să fie posibilă integrarea mai multor fișiere adică trecerea de la un fișier la altul printr-un sistem în lanț. Se creează o anumită rigiditate în comunicarea datelor și există multe redundanțe.⁵
- b) **Sistem automatizat integrat de bibliotecă** - presupune existența unei baze de date ca fișier unic al bibliotecii, gestionată de un software adecvat și la care să aibă acces toate serviciile bibliotecii. Baza de date conține informații bibliografice despre toate categoriile de documente existente în colecțiile bibliotecii.⁶

Chiar dacă informatizarea structurilor de informare și documentare are o vechime ce se măsoară doar în decenii, se pot distinge totuși, trei etape:

Etapa I - se caracterizează prin constituirea în principal a bazelor de date locale și facilitarea accesului la aceste baze de date oferind în principal servicii bibliografice. Sistemele automatizate din această etapă sunt de fapt sisteme locale de achiziție, circulație, catalog on-line. Asemenea sisteme permit mânuirea de uriașe câmpuri de date. Mai mulți utilizatori au acces la sistem în același timp, doar pe porțiuni înguste ale câmpului de informații.

În această etapă nu sunt folosite PC-uri sau terminale inteligente iar software-ul nu este suficient de specializat.

Noile tehnologii sunt privite mai ales ca înlocuitori ai formelor tradiționale de lucru având avantajul că sporesc eficiența și micșorează redundanțele.

Etapa a II-a - ar putea fi caracterizată prin trecerea de la nevoie la dorință; de la necesitate la ceea ce se dorește să se realizeze prin noile tehnologii ale informației și ale telecomunicațiilor.

În această etapă se răspândesc computerele și facilitățile de comunicare; comunicarea interactivă se dezvoltă considerabil iar rețelele creează o comunitate a utilizatorilor.

Se realizează produse specifice diverselor activități și se observă o ieftinire a lor. Sunt create rețelele de CD-ROM-uri iar numărul utilizatorilor este în continuă creștere.

Bibliotecile, editurile și centrele de imprimare și documentare se leagă în rețele.

Etapa a III-a - poate fi numită „etapa produselor inteligente”. Accentul cade pe produs și nu pe tehnologie.

Se creează o piață a produselor electronice; apar noi generații de hardware și software; se regândește organizarea informațiilor; apar sistemele „expert”, hipertext sau grafice cu mare rezoluție.

PC-urile sau stațiile de lucru necesită software cât mai sofisticat posibil care să ofere accesul la informații on-line sau prin CD-ROM. Mediile universitare și institutele specializate în producerea și furnizarea de informație sunt utilizatori și producători ai produselor electronice.⁷

Noile tehnologii obligă bibliotecile să coopereze. Într-un context informațional, condiționat de o tehnologie din ce în ce mai sofisticată, bibliotecile nu mai pot rămâne entități izolate care deservesc o comunitate locală bine cunoscută.

Automatizarea bibliotecilor, urmată de conectarea în rețele, a făcut ca peste biblioteca tradițională să se suprapună biblioteca electronică iar aceasta să contribuie la realizarea bibliotecii virtuale.

Trecerea de la o cultură a hârtiei la o cultură a electronicii pune structurile de informare și documentare în fața unor noi abordări a activităților proprii cum ar fi:

- crearea unei infrastructuri electronice care să integreze eficient colecțiile tradiționale în formă tipărită;
- cooperarea și colaborarea cu alte instituții similare și chiar cu sectorul privat;
- negocieri cu producătorii și furnizorii de informație electronică în scopul asigurării accesului la resursele electronice;
- obligația de prezervare și arhivare a documentelor în formă electronică (cu toate particularitățile ce decurg de aici) și obligația de a asigura transferul cu formă electronică a unor documente solicitate de diverși utilizatori;
- obligativitatea de prelucrare a informației electronice în scopul facilitării accesului (realizarea de indexuri, rezumate, descriptori etc.).⁸

Urmărind comunicările prezentate la Conferințele IFLA din ultimii ani se poate observa importanța acordată asimilării noilor tehnologii în biblioteci și realizarea bibliotecii electronice și apoi a bibliotecii virtuale. A 61-a Conferință Generală IFLA de la Istanbul, din anul 1995, s-a desfășurat sub genericul „Bibliotecile viitorului” iar Conferința din 1996 de la Beijing a scos în evidență faptul că bibliotecile trebuie să răspundă provocărilor generate de schimbările majore din viața socială și economică.

„Biblioteca virtuală” este o „bibliotecă” alcătuită din colecții de date electronice aflate în „biblioteci electronice” interconectate între ele prin intermediul rețelelor de calculatoare.”⁹

O bibliotecă virtuală se realizează doar dacă există o infrastructură globală de informare bazată, în primul rând, pe o cooperare conceptuală națională și internațională și apoi pe o cooperare fizică datorată tehnologiei telecomunicațiilor.

Infrastructura globală de informare presupune respectarea anumitor principii:

- partajarea drepturilor de proprietate intelectuală;
- asigurarea confidențialității și siguranței datelor;
- dezvoltarea unei piețe globale de rețele, servicii și aplicații;
- cooperarea în cercetare și dezvoltare;
- promovarea interconexiunilor și a operațiilor comune;
- promovarea competenței;
- definirea unui cadru de reglementări care să suporte adaptări permanente;
- accesul deschis la rețele;
- promovarea șanselor egale de acces la informație pentru toți cetățenii;
- promovarea diversității conținuturilor acestor rețele (inclusiv conținuturi culturale și lingvistice).

„Infrastructura Globală de Informare” este un program promovat și susținut de Grupul Țărilor Industrializate.¹⁰

John W Perry, director „Programe de Dezvoltare” la Biblioteca Universității din Chicago, a afirmat la Conferința IFLA de la Istanbul că o infrastructură de informare la scară globală se construiește pornind de la infrastructurile naționale de organizare a informației. Infrastructura națională trebuie să asigure comunicarea cu alte infrastructuri naționale, deci să funcționeze într-un context de interconexiuni internaționale.⁽¹¹⁾

Pentru a se realiza conectarea internațională, sunt necesare trei componente:

- distribuția datelor la nivel național (infrastructură locală și puncte de acces);
- înțelegeri bilaterale și multilaterale sub raport tehnic și metodologic (condiții de acceptare, finanțare etc.);
- transmiterea de date între țări.

Principala barieră în calea conectării la rețelele internaționale rămâne însă costul ridicat al comunicațiilor internaționale.

Internetul, privit ca o culme a tehnologiei comunicațiilor, sintetizează, de fapt, realizările ultimilor ani în domeniul noilor tehnologii și se poate vorbi de o nouă eră a informațiilor, de o supermagistrală a informațiilor digitale, de accesul și circulația fără frontiere a acestora. Internetul face ca noțiunea de „bibliotecă virtuală” să nu fie doar un concept ci să devină o realitate. Prin intermediul acestei biblioteci universale se poate avea acces la resursele globale de informații, inclusiv la colecțiile multor biblioteci.

Internetul oferă posibilitatea de a se consulta bazele de date ale altor biblioteci aflate uneori la sute de mii de km. distanță.

În acest mod, un cititor poate obține:

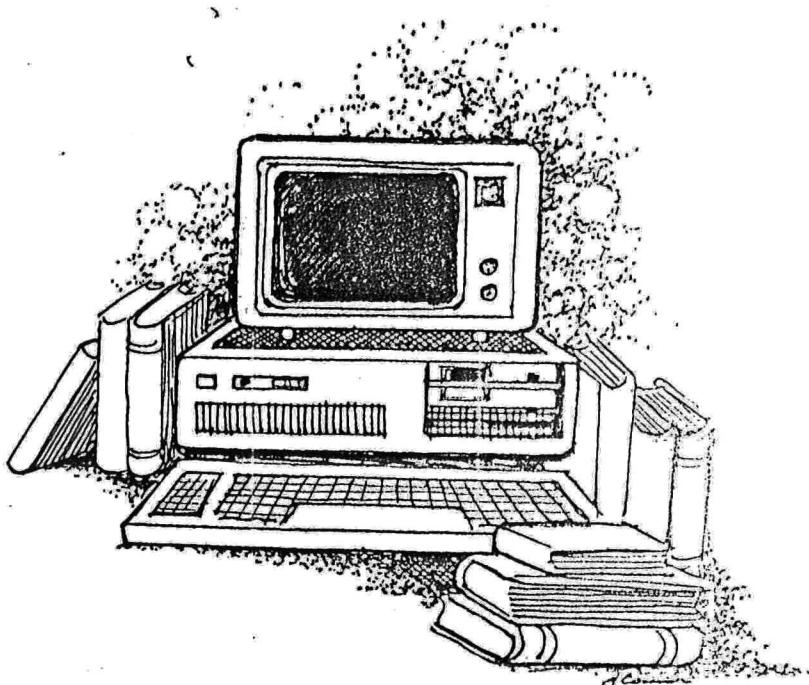
- informarea despre documente existente în alte biblioteci.
- localizarea unui document de interes și rezervarea acestuia pentru un eventual împrumut.
- consultarea unor documente și informații disponibile pe medii electronice în alte sisteme de informare și documentare.
- preluarea din alte sisteme a unor înregistrări bibliografice de interes și stocarea lor în calculatorul propriu.⁽¹²⁾

Supermagistrala informație este de fapt, o construcție de rețele fizice (fibre optice, cablu etc.) care vehiculează semnale cu un debit foarte mare și care pot să suporte servicii multimedia (text, imagine fixă, imagine animată, sunet etc.). Însă dincolo de suportul fizic, pe această supermagistrală informațională se vehiculează un flux de informație care pune în contact direct niște comunități la scară mondială. Supermagistrala informațională crează o lume virtuală în care s-au desființat frontierele.⁽¹³⁾

În contextul actual, prin activitatea lor, bibliotecile au o contribuție esențială în construirea unei comunități informaționale internaționale, specializate și la depășirea barierelor de orice fel din calea accesului la informație.

Note bibliografice:

1. GRAHAM, Barbara S. *Integrating New Technology Research Libraries enter the future*. 62nd IFLA General Conference, Beijing-China, 25-31 august 1996. Booklet 2, p. 94
2. HOBOHM, Hans-Christoph. *The impact of New Technology an Libraries*. An introductory Note. 62nd IFLA General Conference, Beijing-China, 25-31 august 1996. Booklet 2, p. 77-79.
3. RICHTER, Brigitte. *Ghid de biblioteconomie*. Bucureşti: Grafoart, 1995, p. 28.
4. conf. BOSS, Richard W. *The Library Manager's Guide to Automation*. Boston; Massachusetts: G.K. Hale, 1990, p. 105-128.
5. RICHTER, Brigitte. *op.cit.*, p. 282-283.
6. BANCIU, Doina. *Sisteme automatizate de informare și documentare*. Bucureşti: Editura Tehnică, 1997, p. 48-49.
7. conf. HUNTER, Karen. Making the Comercial Transition from Paper to Electronic or Publishing in „The Twilight Zone”. In: *Euro Librarianship: shared resources, shared responsibilities*. New-York: The Howarth Press, 1992, p. 129-141.
8. GRAHAM, Barbara S. *op.cit.*, p. 95.
9. BANCIU, Doina. Biblioteca virtuală. In: *Probleme de informare și documentare*. INID, Bucureşti, vol. 31, nr. 1-2, 1997, p. 123.
10. BORGMAN, Christine. Perspectivele Infrastructurii Globale de Informare. In: *Studia Bibliologica*. Buletin editat de Biblioteca Municipală „Mihail Sadoveanu”. Bucureşti, 1996, p. 10.
11. PERRY, John W. Bibliotecile digitale. Noi aplicații la scara internațională. In: *Studia Bibliologica*. Buletin editat de Biblioteca Municipală „Mihai Sadoveanu”. Bucureşti, 1996, p. 14.
12. BANCIU, Doina. *op.cit.*, p. 123.
13. ADRIAMPARANY, Marius. Rețeaua electronică de informare și autostrazile informației. In: *Biblioteconomie: culegere de traduceri prelucrate*. Bucureşti, Biblioteca Națională, XXXII, nr. 1, 1996, p. 23.

Despre implementarea marketingului în activitatea bibliotecară

Biblioteca, fiind o instituție social-culturală, este la dispoziția colectivității pentru care a fost creată, străduindu-se, pe cât posibil, să satisfacă în cât mai bune condiții nevoile membrilor acesteia. Încercând să stabilim locul bibliotecii, specificul ei în ansamblul cultural, educațional și social în care funcționează, pe care îl influențează și de care este influențată permanent, în cele ce urmează vom creionă câteva aspecte practice ale procesului desfășurat în și pentru colectivitatea unde-și desfășoară activitatea biblioteca.

Definiția dată de UNESCO, în 1994, precizează că: „Biblioteca publică este un instrument esențial pentru educația permanentă, pentru luarea unor decizii în mod independent și pentru dezvoltarea culturală a individului și a unor grupuri sociale...”. Se reiefează două aspecte primordiale: cel al bibliotecii ca instrument al educației permanente și cel al dezvoltării culturale a individului sau a grupurilor sociale.

În această situație, biblioteca noastră, cea mai importantă bibliotecă publică a județului Dâmbovița, a fost pusă în situația de a lua decizii, multe cu caracter independent, care să conducă la optimizarea serviciilor oferite colectivității.

Pentru a lua astfel de decizii am avut în vedere elaborarea unui **sistem propriu de marketing**, care să răspundă unor întrebări:

- * unde ne aflăm la un moment dat față de cerințele și nevoile colectivității: față de rețeaua bibliotecilor publice sau de întregul sistem;
- * unde vrem să ajungem (precizându-ne obiectivele pe termen scurt și mediu, precum și strategiile pe care le vom utiliza);
- * ce modalități și cai trebuie să alegem pentru rezolvarea lor;
- * de ce resurse avem nevoie, cine ne poate ajuta pentru creșterea acestora.

Planul nostru de marketing, conceput clar, concis, simplu, având un înaintat grad de flexibilitate și readaptabilitate, cu valențe prospective, anticipative, a impus o **strategie** pentru îmbunătățirea lecturii publice și a activității culturale prin intermediul cărții. Ea a vizat printre altele:

- * o completare curentă și retrospectivă a colecțiilor în funcție de cunoștințele, curentele de opinie și interesele comunității;
- * organizarea, conservarea și valorificarea acestor colecții prin punerea la dispoziția celor interesați a întregii baze informative și documentare de care dispunem;
- * ridicarea calității serviciilor oferite utilizatorilor în scopul atragerii la lectură a unui segment important al colectivității.

În vederea realizării acestei strategii, am ținut seama de conceptele generale ale marketingului:

- * **piață** (care este aria de acțiune a bibliotecii; colectivitatea și nu numai);
- * **consum** (ce informații cu caracter cultural, de documentare, informațional, științific etc., oferim spre un așa-zis „**consum**”, de fapt, o asimilare a acestora în procesul instructiv-educativ);
- * **strategia** folosită pentru înfăptuirea obiectivelor propuse;
- * ce **necesități** prezente și mai ales anticipative ne impune colectivitatea, dinamica lor;
- * **difuzarea** acestora; care sunt cele mai eficiente căi și mijloace;
- * **starea concurențială** - a altor rețele de biblioteci, a instituțiilor cu profil informațional și documentar, a mass-mediei etc.;
- * **prețul** material și uman cu care se realizează strategia și obiectivele propuse;
- * **activitățile de promovare** a demersului bibliotecar; utilitatea și oportunitatea lor.

În această **strategie de piață** avem în vedere o politică de produs, una de preț, cea de distribuție și de promovare (după C. Florescu - „Marketing”, București, Editura Expert, 1992, p. 277).

Ele se intercondiționează și se influențează reciproc și în activitatea bibliotecară.

Tinând cont de toate acestea, ne-am conceput și structurat serviciile culturale pentru colectivitate în:

- * **servicii de bază** (ce includ împrumutul de publicații, activitățile de promovare a cărții - expoziții, întâlniri cu cititorii, lansări de cărți etc.);
- * **servicii auxiliare** (achiziția și prelucrarea publicațiilor, informarea bibliografică și documentară, cercetarea moștenirii culturale, etc.);
- * **servicii suplimentare** (cercuri și cenacluri literare, concursuri, servicii cu caracter administrativ; cele funcționale de conservare, copiere, calculatoare, etc.).

Eficiența tuturor acestor servicii, depinde de calitatea umană a personalului, de pregătirea profesională a acestuia. Ar fi un subiect de abordat, într-o intervenție viitoare.

Multe din problemele ridicate fac obiectul **marketingului instituțional**, pe care-l promovăm permanent și care ne conduce la crearea unui nume și a unui anumit prestigiu al bibliotecii noastre; la posibilitatea evaluării serviciilor, a calității și volumului acestora; la îmbunătățirea sistemului de servire, de satisfacere a cerințelor membrilor colectivității; la optimizarea relațiilor noastre publice; la o mai atentă instruire a personalului și colaboratorilor; la soluționarea operativă și prospectivă a problemelor; la o mai bună fundamentare a deciziilor. De fapt, aici regăsim activitatea de marketing în actul managerial decisiv pentru buna funcționare a bibliotecii ca instituție cultural-educativă, primordială în cultura și civilizația unei națiuni. Sintetizăm prin genialul îndemn al Luceafărului poeziei românești, Mihai Eminescu: „*Citește! Citind mereu creierul tău va deveni un laborator de idei și imagini din care vei întocmi înțelesul și filozofia vieții*”.

Victor Petrescu

Cursuri de pregătire profesională - 1998

In baza Ordinului Ministerului Culturii nr. 111/1995 cu privire la îmbunătățirea cadrului organizatoric al desfașurării activității de perfecționare a pregăririi profesionale și în anul 1998, bibliotecarii din rețeaua bibliotecilor publice de stat din județul nostru vor parcurge programele organizate de Centrul de Pregătire și Formare a Personalului din Instituțiile de Cultură, după cum urmează:

- Cursul de inițiere și formare „*Bazele biblioteconomiei*” (convocarea I-a). bibliotecari din comunele: Cornățelu, Dărmașești, Lungulețu, Malu cu Flori, Moțăieni, Slobozia-Moară, Vulcană Băi;

- Cursul de inițiere și formare „*Bazele biblioteconomiei*” (convocarea a II-a): bibliotecari din comunele: Corbii Mari, Gura Foii, Puchenii și Tărtășești;

- Programul de „*Consolidare a cunoștințelor profesionale*”, bibliotecari din localitățile: Târgoviște, Moreni, Brănești, Bucșani, Costești Vale, Iedera, I.L. Caragiale, Mătăsaru, Morteni, Nucet, Odobești, Șotânga, Tătarani, Vișina, Vișinești.

Parcursul acestor programe este, desigur, determinată de asigurarea platii taxelor de școlarizare și cazare de către consiliile locale. Sperăm că acestea vor dovedi receptivitate și înțelegere în rezolvarea laturii financiare a frecvențării și absolvirii cursurilor, pornind de la convingerea că o bună pregătire profesională a bibliotecarului este benefică pentru optimizarea și perfecționarea demersului cultural în localitățile județului nostru.

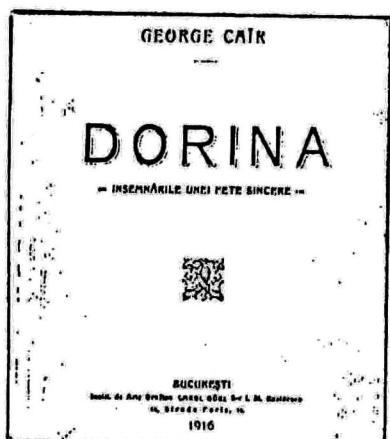
De altfel, ordinul amintit mai sus obligă întreg personalul de specialitate din bibliotecile publice de stat, să absolve în trei ani de la numire, un program de inițiere și formare „*Bazele biblioteconomiei*” și din patru în patru ani - bibliotecarii cu mai multă vechime să frecventeze un program de consolidare a cunoștințelor profesionale, în funcție de cerințele biblioteconomice ale postului.

Cunoștințele transmise la aceste cursuri își pun amprenta în buna organizare și realizare a atribuțiilor profesionale ce revin bibliotecarilor, în valorificarea nouăților apărute în domeniu, a experienței și rezultatelor cercetărilor efectuate de importante personalități culturale ce au studiat sau se ocupă de optimizarea și modernizarea actului de lectură.

Activitatea desfașurată în bibliotecile publice din județul nostru în anii anteriori cât și cea prezentă argumentează necesitatea ridicării pregăririi profesionale a bibliotecarilor, obiectiv ce se realizează nu numai prin frecvențarea cursurilor enunțate mai sus, cât și prin studiu individual, prin acțiunile metodologice întreprinse de Biblioteca județeană, for specializat de îndrumare a personalului din aceste instituții publice de stat.

Florin Dragomir

CAIR, GEORGE
 (23 IX 1876, Târgoviște - 23 VI 1924, București)
poet și prozator

Urmează primii ani de școală în orașul natal, iar după obținerea bacalaureatului la Liceul „Sf. Sava”, se înscrie la Facultatea de Drept din București pe care o absolvă în 1899. Este avocat la Tribunalul Dâmbovița (1905), unde mai profesează spirite ca Pantazi Ghica, Alexandru Vlahuță, Duiliu Zamfirescu. Prefect al județului Dâmbovița între 1905-1907, demis din funcție fiindcă refuzase a ordona armatei să tragă în țărani răsculați. A luat inițiativa construirii în orașul Târgoviște a unei săli de spectacole „Sala de arme”

(1906-1907), punând veniturile obținute din vânzarea cărților la dispoziția acestei săli. Debuteză la „Foaia pentru toți” (1897) cu versuri, care vor constitui substanța primului său volum „*Din lumea gândurilor*” apărut în 1905, la București. Îi semnalăm prezența în paginile „*Moftului român*”, al lui Caragiale, uneori cu pseudonimul George de Riac (numele de familie inversat). Mai colaborează la „*Con vorbiri literare*”, „*Adevărul literar*”, „*Facla*”, „*Semănătorul*”, „*Floarea albastră*”, „*Viața*”, „*Povestea vorbei*”. Poezia sa are adeseori accente de un sentimentalism desuet, caracteristic multor poeți ai perioadei post eminesciene. Și-a încercat talentul, de care se spune că nu era totuși lipsit, și prin genuri ca poemul în proză, fabule, epigrame, rezultatele fiind nerelevante. Nuvelele și schițele sale, minore ca realizare, prezintă astăzi doar un vag interes istorico-literar și documentar.

Din lumea gândurilor. Versuri, București, 1905; *Farmec.* București, Institutul de arte grafice „Carol Gobl”, 1906; *Farmec. Poezii - Poenie în proză - Sanguine, Schițe - Fabule - Epigrame,* București, 1914; *Spre zări albastre - proză și poezii,* București, Institutul de arte grafice, „Flacără”, 1915; *Dorina. Însemnările unei fete sincere,* București, Editura Institutul grafic „Carol Gobl”, Șt. Rasidescu, 1916; *Urmașii Romei. Nuvele și schițe.* București, Institutul de arte grafice „Flacără”, 1916; *Traista lui Adonis. Scrisori de pe lumea cealaltă. Poem fantastic,* București, 1916; *Tainele lor. Nuvele și schițe,* București, Editura „Socec”, 1920; *Amurg. Poezii. Frângurile,* București, Tipografia Gutenberg, 1921.

Radu, Gloria. *Condeie dâmbovițene în paginile revistei Flacără.* Valachia. Studii și cercetări de istoria culturii. Târgoviște, Muzeul județean Dâmbovița, X-XI, 1978-1979, p. 117-118; Predescu, Lucian. *Enciclopedia Cugetarea.* București, „Cugetarea Georgescu-Delafras”, [1942], p. 154.

COSMIN, RADU
 (6.XII.1875 Craiova -26.II.1959 Pucioasa)
poet, prozator, memorialist, publicist

Numele de naștere Nicolae Tânărescu. Dupa studiile primare și liceale la Craiova, urmează Facultatea de Litere din București (1899-1904). Își începe cariera profesională în 1905 ca suplinitor la catedra de limba franceză a Gimnaziului „Dimitrie Cantemir” din București, apoi la Brăila, Constanța, Iași, Vaslui. Se titularizează la Liceul din Slatina, după care se transferă la Liceul „Ienăchiță Văcărescu” din Târgoviște, unde între 1913-1921, va predă română, franceza și latina, iar apoi până la pensionare la Liceul „Ion Luca Caragiale” din Ploiești. Face multe călătorii în străinătate: Rusia (1917), Germania, Italia, Elveția, Franța. În 1928 moartea singurei sale fiice Ileana, la Târgoviște, într-un stupid accident, îl marchează profund. Din 1949, până la sfârșitul vieții se retrage la Pucioasa. Debut literar în *Foaie interesantă* ce apare la București sub îngrijirea lui George Coșbuc. Mai colaborează la *Flacără*, *Adevărul*, *Vestitorul*, (Odessa), *Universul literar*, *Rampa*, *Viitorul*, *Sburătorul*, *Gazeta Transilvaniei*, *Cultura neamului*, *Școala Prahovei*. Din 1929 membru al „Societății scriitorilor români”. Scrie poezii (satire, ode, sonete), schițe și șuvene, romane, reportaje de călătorie, memorii.

Satire. București. Tipografia „Bucovina” I. E. Torouțiu, 1916; *Satire*. București, Tipografia „Idealul”, 1916; *Prin Ardeal*. București, „Alcalay” 1919; *Pagini de pribegie*. *Exodul*. București, Editura Librăriei și Tipografiei H. Steinberg, 1919; *Satire*. Ediția a 2-a. București, Editura Alcalay et Co., 1919; *Satire*. Tip. Bucovian, [f.a.]; *România la Budapesta*. 1920; *Babylon* (vol. I-II), București, Editura „Rampa”, 1921; *Babylon. Roman de moravuri*. București, Editura ziarului Rampa, 1922; *Trei femei. Nuvele*. București, 1923; *Drumuri de lumină. Prin țări streine*. București, Casa școalelor, 1943.

Lovinescu, Eugen. *Critice*, VII, București, Editura „Ancora”, 1922, p. 103; Teodorescu, Stoica. *Istoricul Liceului Sfîntii Petru și Pavel din Ploiești*. Ploiești, 1940, p. 238; *Presă literară românească*, III, București, Editura pentru literatură, 1968, p. 257, 275; Liță, Valeriu. *Memoriae prodere. Radu Cosmin*. Dâmbovița - supliment. Târgoviște, 1969, p. 24.; Răpeanu, M.; Simache, N.I. *Contribuții la istoricul presei prahovene*. Ploiești, Muzeul de istorie al jud. Prahova, 1970, p. 42; Fruchter, Eugen; Mihăescu, Gabriel. *Profesori și elevi pe aceeași baricadă. N. Tânărescu*. *Vlastarul*, II, nr. 3-4, 1971, p. 7; Jercan, Ion. *Despre Radu Cosmin. File din trecutul jud. Prahova*. Ploiești, 1971, p. 25; Crohmălniceanu, Ov. S. *Literatura română între cele două războaie mondiale*, I, București, „Minerva”, 1972, p. 278; Popescu, Dana. *Flacără literară, artistică, socială. Reviste literare românești de la începutul sec. al XX-lea*. București, Editura Academiei R.S.R.,

1976, p. 69; Liță, Valeriu. *Un trubadur și bard provincial. Radu Cosmin*. Valachica, Târgoviște, Muzeul județean Dâmbovița, X-XI, 1978-1979, p. 99-114; Radu, Gloria Gabriela. *Condeie dâmbovite în paginile revistei „Flacără”*. Valachica, Târgoviște, Muzeul județului Dâmbovița, X-XI, 1978-1979, 115-120.

DURAC, IOAN ALEXANDRU
(22.XI.1924, București - 12.VI.1998, Târgoviște)
poet, publicist

Radio și Televiziune. Face o selecție a poeziilor sale în volumul „*Trepte restituite*”, apărut în 1972. Poezia sa se recomandă prin cald patriotism și sinceritate a emoției, cu tonus optimist sau cu accente melancolice, cu profunde înclinații spre marile întrebări ale existenței constituite în „sfintele trepte ale văzduhului”. Scrie cu talent și fabule (*Soarecele și pisica, Pîfigoiul și albina*) în care se ridică împotriva unor moravuri contemporane.

Trepte restituite, București: Editura Litera, 1972, 56 p.; *Strigăt în faptul zilei (culegere)*, Târgoviște: Casa creației populare Dâmbovița, 1969, p. 63-65 (Trebui să ne întoarcem. Metamorfoză, Împlinire); *Columnă de victorii (culegere)*, Târgoviște, Centru de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă Dâmbovița, 1979, p. 69-71 (Cunosc un pământ, Alb statoric, Cu chip de stea).

Cernat, Mihai. *Alexandru Durac. Trepte restituite*. Munca, nr. 7635, 3 iunie 1972; Vlad, Mihail I. *Ne mor poeții cetății. Ion Alexandru Durac*. Jurnal de Dâmbovița, Târgoviște, V, nr. 677, 20 iunie 1998, p. 5

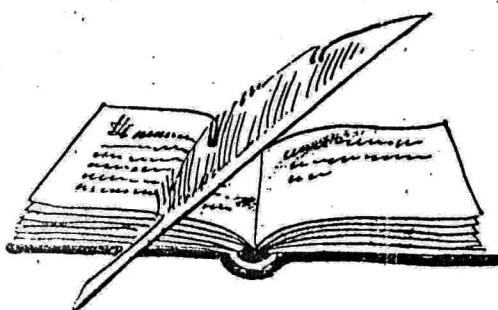
PETRESCU, IOAN D.
(21.XI.1818, Vălenii de Munte - 1.X.1903, Târgoviște)
memorialist, poet

Dupa studii la seminarul din Buzău, activează ca dascăl la această instituție. Arestat în timpul evenimentelor de la 1848, întemnițat la Văcărești, eliberat după aproape un an, se refugiază la Rucăr, unde rămâne până în 1859, institutor la o școală privată. Din 1860, subinspector al școalelor sătești din Dâmbovița, apoi inspector pentru Muscel și Vâlcea. Între 1869 și 1885 este învățător și director de școală la Târgoviște. Prin scrierile sale, „*Martirii crucii din ambele Dacii*” (1856), „*Mitropoliele țărei*” (1870), „*Radu cel Mare*” (1884), „*Târgoviștea*” (1888), „*Descălecarea lui Negru Vodă și cetatea sa după Dâmbovița*” (1894), încearcă, mediocre de altfel, o cronică a locurilor prin care a trecut, a istoriei acestora. Se remarcă prin caracterul documentar memorialistic din „*Buchetul urmat de diverse cugetări alese*” (1889). Volumul de versuri „*Colecțiune de poezii originale*” (1895) nu relevă decât diletantism, multe dintre legendele sale istorice fiind doar simple narări simple ritmate.

Martirii crucii din ambele Dacii. București, Tipografia Romanov, 1856; *Mitropoliele țărei*. București, Tipografia Laboratorii români, 1870; *Radu cel Mare*. Târgoviște, Tipografia Michăescu, 1884; *Târgoviștea*. Târgoviște, Tipografia Viitorul, 1888; *Buchetul urmat de diverse cugetări alese*. Târgoviște, Tipografia Viitorul, 1889; *Descălecarea lui Negru Vodă și cetatea sa după Dâmbovița*. Târgoviște, Tipografia Viitorul, 1894; *Colecțiune de poezii originale*. Târgoviște, Tipografia Viitorul, 1895.

Heliude, Radulescu I. *Scrisoare către I. D. Petrescu*. [1853]. Documente și manuscrise literare, I-II, București, Editura Academiei Române, 1967, 1969, p. 181-182; Iorga, N. *Memoriile unui vechi dascăl*. Analele Academiei Române, Memoriile secțiunii istorice, T, XV, 1934; *Nota bio-bibliografică. Documente și manuscrise literare*, I-II, București, Editura Academiei Române, 1967, 1969, I, p. 199.

Victor Petrescu
Sergheie Paraschiva

CIORCAN, MARCEL. *Informarea bibliografică și documentara în bibliotecile publice: note de curs/* Marcel, Ciorcan - Craiova: [f.e.], 1997, 57 p. (Ministerul Culturii. Centrul de Pregătire și Formare a Personalului din Instituțiile de Cultură; Caietele bibliotecarului: 1).

Lucrarea pornește de la necesitatea înțelegerii atribuțiilor și competențelor serviciilor de informare bibliografică, pe care biblioteca trebuie să le asigure beneficiarilor săi. Sunt prezentate conceptele de bază, sistemele, sursele și lucrările de referință din acest segment al științei biblioteconomice. De asemenea un loc important în conținutul acesteia îl ocupă cunoștințele legate de clasificarea lucrărilor bibliografice, de tehnică bibliografică - sarcini esențiale pentru personalul care lucrează în aceste servicii.

CIORCAN, MARCEL. *Relațiile bibliotecii cu publicul: sinteză documentara/* Marcel Ciorcan- Craiova: [f.e.], 1997, 52 p. (Ministerul Culturii. Centrul de Pregătire și Formare a Personalului din Instituțiile de Cultură; Caietele bibliotecarului: 2).

Lucrarea este o reușită sinteză a raporturilor existente între bibliotecă și colectivitate, între bibliotecă și instituțiile social-culturale și economice din localitatea pe care o servește, fiind prezentate cele mai interesante metode de apropiere a publicului de bibliotecă, de publicitate a informației, de comunicare a colecțiilor.

Problemele legate de primirea și inițierea beneficiarilor, modalitățile de informare a acestora (catalogele signalectice, analitice, selecțiile tematice, buletinele) - reprezintă un prețios îndrumar pentru bibliotecarii care lucrează direct cu beneficiarii. Sunt redate relațiile cu factorii decizionali, cele de colaborare și conlucrare ale bibliotecii cu ceilalți factori educaționali din localitate, ținând cont de exigențele ce se pun în fața actului de cultură în noile condiții social-economice ce caracterizează societatea românească.

CIORCAN, MARCEL. *Marketing și publicitate în bibliotecă/* prof. Marcel Ciorcan - Craiova: [f.e.], 1998, III, 51 p. (Ministerul Culturii. Centrul de Pregătire și Formare a Personalului din Instituțiile de Cultură; Caietele bibliotecarului: 3).

Volumul înscrise modalitățile de elaborare a unei politici bibliotecare dinamice și adecvată modernizării demersului bibliotecar, racordarea acestuia la noile tehnologii ale societății informaționale. Sunt expuse noțiunile despre marketingul serviciilor de bibliotecă (principiile de bază, planificarea sistemului, metode de marketing, evaluarea poziționării serviciilor de bibliotecă) și despre mesajul publicitar (cum se formulează, elementele acestuia, factorii care îi influențează eficiența, căile de publicitate, etc.).

Lucrarea este interesantă, abordând o temă de actualitate, cu aplicații și în mediul social, o latură a acesteia referindu-se și la marketingul educational, cu componenta sa culturală.

* * *

fiind structurate tematic, iar în cadrul subdiviziunii alfabetice.

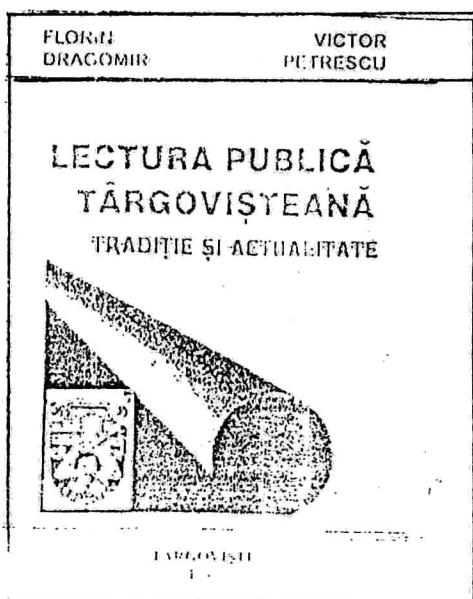
Ca aparat auxiliar, lucrarea are: lista periodicelor consultate, index de persoane, index geografic și indice de instituții, agenți economici, asociații, fedații, cluburi și indice de localități.

Cartea se inseră în preocupările Bibliotecii județene de creare și evidențiere în cadrul „bancii de date” a informațiilor legate de bibliografia locală, ale receptării acestora în viața economico-socială, capacitând și în acest mod interesul, atât al specialiștilor cât și al utilizatorilor, față de serviciile bibliotecii.

Grupaj realizat de Cornel Albuleț

* * *

Florin Drăgomir, Victor Petrescu: **LECTURA PUBLICĂ TÂRGOVIȘTEANĂ. TRADIȚIE ȘI ACTUALITATE**, Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu”, Editura Domino, Târgoviște, 1998, ISBN 973-9326-20-X.

Vechiul centru spiritual românesc al Târgoviștei cunoaște în ultimii ani o resurrecție a instituțiilor sale culturale. Diversitatea lor, asociată cu marele număr de personalități născute sau legate de localitate, face din fosta cetate de scaun unul din cele mai puternice centre de interes național. O asemenea situație nu a venit de la sine, ca o recunoaștere instantanee a unor merite trecute sau prezente, ci s-a constituit treptat, prin eforturi și perseverență, dublate de preocuparea de a face cunoscute prin valorizare tradiții seculare.

La o asemenea acțiune de durată, capabili să impună contemporanilor o imagine dedusă din buna cunoaștere a realităților târgoviștene, concurează de câteva decenii cu mare succes Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” și oamenii ce-o zidesc în fiecare zi. În jurul acestora s-a constituit un puternic nucleu de cercetare a istoriei culturale a zonei, preocupat, prin multiple mijloace, să facă mai bine cunoscută marea bogăție și diversitate de valori artistice. Să amintim de paleta de manifestări desfășurate cu regularitate de-a lungul anilor pe teme literare, muzicale, istoria cărții și a tiparului, creație populară, așezăminte culturale etc. Complexitatea lor se regăsește într-o bună cunoaștere a tradițiilor zonei, la care concura o serie de mai vechi sau mai noi lucrări de specialitate.

Unui asemenea deziderat îi răspunde și recenta lucrare **Lectura publică târgovișteană. Tradiție și actualitate**, realizată de doi cunoscuți oameni de bibliotecă, profesorii Florin Dragomir și Victor Petrescu. Fiecare în parte nu se află la prima cercetare, preocupările lor extinse sunt bine cunoscute de specialiști, dar pentru prima dată ei abordează într-o lucrare de sinteză realitatea spirituală complexă târgovișteană plină de fapte și personalități definitorii pentru cultura română de-a lungul câtorva secole. Cartea este rezultatul unor lungi întârzieri printre documente dezgropate din arhive, construită treptat cu prilejul marcării unor evenimente. Autorii țin să amintească bornele de referință ale genezei lucrării: „... ideea unei asemenea lucrări s-a născut mai demult, fiind întărิตă de cercetările noastre prilejuite de împlinirea în 1995 a 75 de ani de lectură publică la Târgoviște, sau în 1994 a 50 de ani de la instituționalizarea și inaugurarea localului în care a funcționat pentru prima oară biblioteca și muzeul orașului”.

Scormonitori neobosiți ai mărturiilor trecutului, Florin Dragomir și Victor Petrescu realizează, într-o primă parte, o succintă și exactă radiografie a începuturilor culturale târgoviștene. În prim-plan se situează Târgoviștea ca **Centru medieval al tiparului românesc**, unde se vor tipări primele lucrari de cult ortodox: **Liturghierul** (1508), început pe vremea lui Radu cel Mare, **Octoihul** (1510) și **Evangheliarul** (1512) toate prin munca tipografului Macarie și prin grijă domnitorilor țării românești. Pagini remarcabile sunt dedicate vieții bisericești, de când Târgoviștea a devenit mitropolie (1520), unde s-au adunat și s-au păstrat numeroase opere scrise în țară, s-au scris **Învățaturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie**, precum și seria de tipărituri de la tipografia Dealului facute între 1545-1547 de Moisi și Dimitrie Liubavici. Coresi duce mai departe o experiență editorială devenită tradiție, ca și cea din timpul lui Matei Basarab. Acest anotimp fast al tiparului românesc pe meleaguri târgoviștene se încheie la începutul veacului al XVIII-lea prin Antim Ivireanul. Două secole de tipar care au dat culturii românești carte de căpătai fără de care cultura și credința românească sunt de neimaginat.

Concomitent, Târgoviștea este o mare cetate a culturii românești, văzută de autori prin străluciți ctitori de așezăminte arhitectonice, întemeietori de învățământ în slavă, latină, greacă și, mai apoi, în română. Dar, mai ales, în ultimele două secole, de aici a pornit creația originală românească prin poeții Văcărești, I.H. Rădulescu, Grigore Alexandrescu, Ioan Alexandru Brătescu-Voinești și o într-eagă pleiadă de scriitori contemporani cunoscuți în istoria literară ca „Școala de la Târgoviște”.

Partea cea mai extinsă a cărții are ca obiect de cercetare **Tradiții bibliotecare**

la Târgoviște. Autorii, ambii bibliotecari cu mare experiență la biblioteca județeană, au fost preoccupați să lumineze prin solide investigații evoluția instituției cărții, etapele ei de dezvoltare și să-i sublinieze funcțiile superioare în devenirea modernă a cetații. De la tradiția inaugurată de biblioteca Stolnicului Constantin Cantacuzino, în urma cu două secole și jumătate, continuată de Mitropolia de scaun și de căturari din veacul trecut până azi, bibliotecile dâmbovițene au cunoscut suișuri și coborâșuri, fără a dispărea vreodata din conștiința oamenilor. Spații largi, însotite de reproduceri de acte doveditoare, se acordă înființării bibliotecilor moderne, a bibliotecii județene cu deosebire.

Un capitol aparte privește înființarea, dezvoltarea și preocupările actuale ale bibliotecii județene. Cunoscători din interior ai bibliotecii pe care o slujesc de mulți ani, studiul aduce o serie de elemente de analiză care pun în valoare creșterea continua a fondului de carte, extinderea gamei de servicii, implicarea în viața culturală locală și națională, proiecte de perspectivă.

Lectura publică târgovișteană este o lucrare de probitate și, deopotrivă, de capacitate de sinteză științifică pe care autorii o dovedesc în fiecare pagină, în fiecare rând, cu conștiință deplină a celor ce-și vad eforturile așezate la temelia unei mai bune cunoașteri a vieții culturale târgoviștene, prin aceasta, și a celei naționale.

Emil Vasilescu

din revista „Biblioteca”, nr. 9/1998, p. 284

Tiraj - 175 exp.

Grafica și tehnoredactare computerizată	Mariana Briceag
Corectură și multiplicare	Cornel Albuleț

